

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy héra 2 korona.

VIDEKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy héra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hasábos pont sor egyszer 80 hl.
mináon következőnél 16 hl-ér.

Nyitólár száza 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Vasárnap, november 23.

Mai számunk főbb közleményei:

Vesérelkek: A kormány szándéka.
A képviselőház ülése.
Egyrői-másról. Irta: Lux Terka.
Aradmegye közigazgatása és az új ügyrend.
Az Ipar- és Népbank százezrei.
A motorkecsi megindul.
Nyugdíj és záróra.
Egy márvány-tábla.
Az új vasút.
A külföldi sajtó az aradi realistákról.
A borosjenői csőd-vita.
Kossuth szobra a királyi várpalotában.
Az ügybíró meghalt.
Leikkész-választás az aradi szerb egyházban.
A szabadkőműves-palota telke.
Merénylet egy jegyző ellen.
Aradi önkéntesek kaszinója.
A képviselőház tündéréi.
Mat halálos ítélet.

A kormány szándéka.

Beavatott helyről kapjuk az alábbi sorokat, a melyek aktuális érdekekkel bírnak arra nézve, hogy miként fogják föl a kormányhoz közel álló körökben a mostani politikai viszonyokat és mi a kormány szándéka a kiélesedett helyzettel szemben.

Budapest, november 22.

A magyar parlamenti helyzetet ez idő szerint katonai és udvartartási kérdések dominálják. Az indemnitati-vita egyelőre lekerült a napirendről s a katonai kérdések elsejének, az ugynevezett *Nessi-ügynek* adott helyet. Lényegileg és jogilag itt egy egyszerű mentelmi jogi kérdéstről van szó,

a melynek megoldása nem igen járhatna nehézséggel a magyar képviselőházra, a melynek mindenkor egyik erős oldala volt a közjogi kérdésekben való mélyreható judicium.

Tagadhatlan, hogy a politikusok tiszta látását szubjektív momentumok befolyásolják. A kérdés tényálladékában a hadseregnek is szerep jut, s ezzel ez a kérdés a jogi kérdések bűvös atmoszférájából a szenvedelmek terére játszódott át. Egy incidenssé lett, a minők a mi sajátlagos politikánkban az idők folyamán fel-felmerülnek. Egy nagyobb horderővel nem bíró incidenssé, a mely mindazonáltal mint mérges kelevény kórossá teszi az állapotot egy darab időre.

A nagy politikát ez a kérdés nem érinti. *Még csak nem is pártkérdés a szabadelvű többség klubjában.* Epen ezért a kormányra annak mikénti megoldása semmi néven nevezendő következménnyel nem járhat, sőt talán magának a kormány legoszloposabb támogatóinak közreműködésével fogják megkeresni az egyetértést helyreállító megoldást.

Nagyobb jelentőségű katonai kérdések azok, a melyek a legközelebbi jövőben a Házplénuna elé kerülnek. Látjuk az ujoncjutalék felemeléséről és a póttartalékosok igénybeviteléről szóló javaslatokat, a melyek ellen a közjogi ellenzék elkeseredett harcra készül.

Am itt ismét hangsúlyoznunk kell, hogy e kérdések mikénti elintézése sem

tangálja a Széll-kabinet programját és ezen alapuló általános politikáját. Ime, *Széll Kálmán miniszterelnök, a mikor az eredetileg előterjesztett javaslatok ellenében komoly aggodalmak emelkedtek, habozás nélkül visszavonta azokat s megfelelőbb megoldást keresett. Sőt a jelenlegi javaslatok bizottsági tárgyalása alatt is további jelentős koncessziót tett a kormány, a mikor a visszatartott póttartalékosoknak megfelelő számú fegyvergyakorlatot elengedett.*

Es épen azért, mivel a kormány nem tekinti feladatának előterjesztésének merev és rideg keresztülhajtását, sem pedig a helyzet bonyodalmának erőszakos kettévágását az országgyűlés esetleges feloszlásával, hanem hajlandó a közös munkára, a kompromisszumra, ha annak elfogadható alapját nyújtják, épen azért mind e veszedelmes kérdések reá nagy veszélyt nem rejtenek. El fog menni a legszélső határig, hogy a veradó szükséges növelésének terhet enyhítse s ha ellenfeleit megtéríteni nem is fogja, buzgó jóakaratóval annyit minden esetre el fog érni, hogy az elkeseredést a szivekből kiirtja.

Sajnálatosan erős vitára van kilátás a civilista-javaslat tárgyalásánál is. Ez a diszkusszió azonban valamivel távolabb jövőbe fog esni, mert előzőleg számos, sürgősebb tárgyat kell a Háznak elővennie. Epen ezért korai volna ennek a vitának célját ma mérlegelnünk.

TARCA

A hétről.

Ami a költőnek a dal,
A szónoknak a Ház,
A vérmes börziánernek
A forró tőzsde-láz,
Ami a legszebb, legdiesőbb,
S elforgat minden főt:
Az ügyvéd-ember lelkinék
A csőd, a csőd, a csőd.

Nehéz a lét, ha csődtelen,
S üres a szív nagyon,
Ha itt-ott nem vidítja fel
Egy röpke csőd-vagyón.
Prókátort, büszkét, vaskezűt,
Ugyan mi törne meg?
Ha nem volna a földtekén,
Néhány jó csődtömeg.

Csaknogy — és itt a bökkenő —
A gazdag csődöket
Minden hitvány prókátornak
Odadni nem lehet.

Előrelát a csődbíró,
Körültekin, okos,
S kövér csődöt ügyvéd, ha kap,
Az mind nagybirtokos.

Irhatnak bármit a lapok,
Vághat a gáncs, a szó:
Az ügyvéd, ha nem virilis,
Nem is — megbízható.
Ha gazdag csődöt várni mer,
Okmányt vegyen elő,
Melyen nevére írva áll
Módsz Borosjenő.

De intézzék e harcot el
Mások, mi nélkülünk,
Meglátjuk, ki fog győzni majd,
Mire megvénülünk.
Addig pedig egy más ügyet
Vetünk szőnyegre itt:
— A Népbank hogy szerzi retour
Eltűnt százezreit?

Szép állás a direktori,
Sok benn a kellem, báj,
De hogyha ráfizetni kell,
Biz, isten ugyse, fáj.
A mérleg hogyha jól mutat,
Kidomborul a mell,

De senki sem jelentkezik,
Mikor fizetni kell.

A részvényes, az hitvány rongy.
Se cim, se fény, se rang,
Lenézi a direktor mind,
Ha prosperál a bank.
De mikor egyszer eltűnik
Sok rosszul őrzött kincs,
Hej, akkor a részvényesnél
Dédelgetettebb nincs.

Jön közgyűlésre közgyűlés,
Folyik bőven a szó,
Bajszát kipödrí zordul az
Elnök-igazgató.
Hogy ki téríti meg a kárt?
Nem a sok vaskalap,
Hanem egy jó fejős tehén
A tartalékalap.

Fizetni az igazgató,
Bár lelne tág teret,
Az Ipar- és Népbank körül
Principe nem szeret.
S ha van egy legutolsó mód,
Mit koncedálna még:
Az annyi, hogy maradjon el
A részvényosztalék.

Kölcsey - egyesült
Aradon

Az osztrák helyzet — ez az állandó tárgya a magyar politikusok figyelmének — a legutóbbi huszonnégy óra alatt valamivel megjavult. A pártok immár hajlandók legalább arra, hogy összeüljenek a nyelvkérdés valami ideiglenes megoldásának megbeszélésére. Talán talán sikerül Körber dr.-nak a közös érdekű ügyek elintézésére a reichsrathot rábírní. Ma mindenestre van erre valami homályos reménység, a mely elegendő alap arra, hogy a magyar intéző körök egy rövid ideig türelemmel várják a további fejleményeket.

Kossuth Kolozsvárott. Kolozsvárról táviratozzák lapunknak: *Kossuth* Ferenc ma este ideérkezett, hogy a függetlenségi-párt szervező gyűlésén részt vegyen. Társaságában számos függetlenségi párti képviselő jött, a kiket ünnepelesen fogadtak.

A tápéi választás. *Rohonczy* Gedeon, a tápéi kerület szabadelvű-párti jelöltje, ma a kerületbe utazik é vasárnap elmondja programmbeszédjét *Dorozsman*. Ellenjelöltje *Kelemen* Béla ügyvéd.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, november 22.

A Nessi-ügy csak nem akar véget érni. Még mindig sokan vannak feliratkozva és ha így tart a szebbeli hangulat, még a jövő héten is elvitázhathatnak felette. Még tegnap erősen beszélgettek a paktumról, de ma már hallgatott erről mindenki.

Reich Aladár kezdte a mai vitát, utána pedig *Hódossy* Imre vette át a szót. Beszéde elején sűrű közbeszólásokkal zavarták s csak nagynehezen tudott figyelmet keltetni. A szünet után *Barabás* Béla beszélt, aki meglepetést keltett azzal a kijelentésével, hogy ő még a kisebbségi véleményt sem fogadja el. Ezzel aztán nagy érdeklődést biztosított magának. Végül külön határozati javaslatot nyújtott be.

A ma is zsfolt karzaton *Pálmay* Ilka megjelenése keltett élénk feltűnést. A diva férjével, egy elegáns, karcsu urral üldögélt a középső páholyban, és csakhamar látcsőütegek fordultak felé. A képviselők aztán lassanként felszállin-

góztak hozzá, és olyan udvara támadt, akár csak a kulisszák mögött.

Részletes tudósításunk a következő:

(A katonai javaslatok.)

Elnök: *Apponyi* Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: *Szöllősi* Kálmán miniszterelnök, *Lukács* László, *Fejérváry* Géza báró *Plósz* Sándor, *Darányi* Ignác és *Cseh* Ervin miniszterek.

Féltizenegykor foglalta el az elnöki széket gróf *Apponyi* Albert. Bejelentette, hogy a katonai javaslatokat a véderő-bizottság tárgyalta és elfogadta, a javaslatok most a pénzügyi bizottság elé kerülnek tárgyalás végett.

A Ház ezt helyeslően tudomásul veszi. Interpelláció, noha szombat interpellációs nap, nincs egy sem bejelentve.

Következett a napirend: *Nessi* Pál mentelmi ügyének folytatólagos tárgyalása.

(Képviselő és katonatiszt.)

Reich Aladár az első szónok. Higgadtan akar beszélni. Ha fegyelmi eljárásnak akarják is minősíteni a *Nessi* ellen indított eljárást, akkor is meg kellett volna előbb vizsgálni a fegyelmi ügy mineműségét. Ő mint tartalékos tiszt, igen precízen mutatott rá, hogy a polgári fegyelmi ügy más, mint a katonai. Például az egy koronán alui való lopás katonáknál még fegyelmi ügy. Viszont fegyelmi büntetés katonáknál szabadságvesztésre is szólhat. Tehát ha fegyelmi ügynek vesszük is a *Nessi*ét s ha csak szabadságvesztésre akarjuk korlátozni a mentelmi jog megsértését, akkor is meg kell állapítani itt a mentelmi jog megsértését. Mit tett *Nessi* Pál? Nem tett mást, minthogy a Himnuszt éneklő tömeggel együtt énekelte a Himnuszt, az pedig se nem büntett, se nem vétség, se nem fegyelmi vétség. Legalább a katonai szabályzatban nincs benne, hogy a Himnuszt tilos énekelni. A szabályzat azt mondja csak, hogy honvédek egyenruhában nem vehetnek részt politikai színezetű tüntetéseken. Ebben tehát impliciten bennfoglalatik, hogy civilben résztvehetnek. Én legalább másként ezt nem tudom érteni.

Fejérváry br.: Én igen.

Reich Aladár: *Nessi* mint képviselő ment Kolozsvárra s mint a képviselő küldöttség tagja ment ki a pályaudvarra *József* Ágost főherceg fogadására.

Fejérváry: A küldöttség nem volt ott.

Reich Aladár: De meg voltak hívva oda is és ott is volt. A képviselő nem statiszta, neki hatni kell a népre. Ez képviselői kötelesség. A ki ebben megakadályozza a képviselőt, az zaklatást követ el és a körmére koppantunk érte. (Ugy van! balról.) Rátér most arra, hogy a becsületügyi bizottság hatóság.

Fejérváry: Csak a bajtársak ítélkezése.

Reich: Hát ha nem hatóság, mit ér akkor nekünk az egész megkülönböztetés, hogy relatív és abszolút mentelmi jog.

Fejérváry: Ezt én nem mondtam.

Reich Aladár: Hátna csak a bajtársak eljárása az, akkor azok mindent megtehetnek. Megtört nhetik az, hogy ő, a mikor majd a katonai javaslatok ellen fog támadni itt a Házban, noha ő tartalékos tiszt, az se fog majd tetszeni a bajtársaknak...

Fejérváry: Megtörtént az ilyesmi már 1879-ben. Nem szólt senki.

Reich: De szólhat!

Fejérváry: De nem szól. (Derűltség.)

Reich Aladár azzal fejezi be beszédét, hogy a kisebbség véleményét fogadja el. (Helyeslés a baloldalon.)

(Kinos incidens.)

Hódossy Imre állott most fel szólásra.

— *Rosze ügynek védője!* — kiáltott *Hódossy* felé egy hang a baloldalon.

— *Honnan tudja?* — vágott vissza keményen *Hódossy*.

— *Az előtt másként beszélt!* — kiáltották a baloldalon.

Hódossy Imre: Harminchárom éve vagyok tagja a Háznak. Akár a kormány, akár az ellenzék oldalán ülök, mindig egyformán beszélék. Soha sem nézem, mi tetszik a kormánynak. Nem hallgattam sem fenyegetéseikre sem céljaikra. Nem hallgattam polgártársaimra sem. Csak a magam lelkiismeretére. Nem török tehát semmiféle beavatkozást az én lelkiismeretem megnyilatkozásába. (A jobboldal zajosán tapsol. A szélsőbal gnyososan éljenez.)

Barta Odön: Mit szól a kvótához?

Hódossy: Nem értem.

Barta Odön: *Rosze* ügy védelme!

Hódossy: Bizonyítsa be, hogy *rosze*! Én be fogom bizonyítani, hogy a mentelmi bizottság véleménye helyes. (Élénk tetszés jobbról.)

Pölcner Jenő: Hát a kvótát miért emelte?

Hódossy: Én a kvótáról sem itt, sem az ellenzéki padokon soha egy szót sem szólottam, senkinek sincs joga tehát engem kérdőre vonni azért. (Élénk tetszés jobbról.) Nem törődöm az önök közbeszólásaival, és szenvedélyeskedésével. (Nagy zaj.)

(*Hódossy* beszéde.)

Ezen incidens után *Hódossy* rátért beszéde tulajdonképeni tárgyára. A függetlenségi párt — ugymond — a nemzet érzelmeit pendítette meg. Az igaz, hogy nálunk, a nemzettel szemben bizonyos tényezők még mindig különállónak tartják magukat, valóban ügyelni kell a nemzet szuverénitásának megóvására. Csak hogy itt a jelen esetben nincs erről szó. A függetlenségi párt úgy állította fel a tételt,

Biz isten, nem gyönyörűség

Az élet már manap;

Ott károg a fejünk felett

A „Hivatalos-lap”,

Amelyben cök-mókunkra majd

Keresnek új vetőt,

S vár ránk, — mi sok ügyvédre nem:

A csőd, a csőd, a csőd.

Forgács helyett:

**

Márta kisasszony.

Irta: *Prém* József.

I.

— Hány éves? — kérdeztem tőle.

— Tizenöt... De nem látszom-e tizenhatnak? Ugy-e jól kifejlődtem? Vannak asszonyok, akik sokkal gyengébbek nálam. Jaj, csak már — csak már —

Tán a szigorú tekintetem ijesztette meg, vagy más volt az oka, de a leányka elhallgatott.

A kert végében haladtunk, közel az észibarackfákhoz, melyeknek gyümölcsei a magas kőfal lécein kandikáltak elő. A kis lány fölágaskodott, hogy egy piruló barackot leszakítson, majd föl is mászott a léceken és átkandikált a falon... Ott fenn körülnézett, majd integetett valakinek... és hirtelen leugrott ismét.

— Mit jelent ez? Valami titka van?

— Onó! Még nem vagyunk ennyire bizalmasok! De majd beavatom, ehére mademoiselle!

Egyszerre kő repült át a falon. De a kő papírba volt göngyöltve. Ketten is siettünk, hogy fölvegyük. Én ráléptem, nehogy a kis leány elkapja előlem.

Megint részegsztem tekintetemet. Ettől ijedhetett meg, mert egy lépést hátrált.

— Adj ide! Nekem szól!

— Majd az anyjának adom át.

E szavakra szótlanul megfordult s a kastély felé sietett a lánya.

II.

Fölkaptam a levelet. Mert levél volt. Bizonyára szerelmes levél. S hogy meggyőződjem, sietve én is fölmasztam a léceken, hogy áttekintsek a falon. Csakugyan! Egy fiatal ember állt ott, az én éjjeli vasuti ismerőöm, aki tegnap némán bámult az egész uton. Bizonyosan a választ várta most. Csinos fiú volt. Hasonlított önre. Igen, igen. Nagyon hasonlított. Nem volt szakálla, csak bajusza még. A szemei szakasztott olyanok, mint az önéi, az arcvonása is. Ha nem tudnám, hogy — eh boldonság! Az az ösztönszerű gyűlölet is boldonság volt, amelylyel itt, e fürdőhelyen napokon át néztem önre, valahányszor találkoztunk... Nos, az a fiatalember az ön hasonmása, rám bámult... megrezsent, ismét úgy, mint ön most!... Növendékem titkos lovagja volt!

Mindent tudtam. Azonnal fölmentem az eltévedt leány mamájához.

— Keserű kötelességem, hogy mindent kitárjak, asszonyom. Az ön leánykája rossz uton halad!... Itt van kérem ez a levél... Nem értem ugyan, de — nézze csak, bizonyára szerelmi vallomás... Ez bűn ilyen korban!

A háziasszony felpattant. Sohase felejttem el ezt a jelenetet, o, milyen ház, milyen család!

— Micsoda? Az ön leányom! Még hogy rossz uton halad? Szerelmes levél? No már ezt nem tűröm. Tudok én is mindent! Alig tette ön be a lábát a házamba, már kacérkodott a férjemmel! El akarja csábítani tőlem?

— Én? De asszonyom! — szakítottam félbe.

— Hallgasson! Most én beszélek! El akarja csábítani az uramat, igen! Azután a vasuti ismerősének már az első reggelen „légyott”-ot ad a kertemben!... Levelet dobott magának és mert a lánykám rajtakapja, most elég vakmerő, hogy ő rá fogja, őt mártja be, az ártatlant! Elmondott mindent a gyermekem... De most már vége! Még ma szedje össze a holmiját és ne tegye szerencsétlenné a családkunkat...

Sirva fakadtam enynyi gonoszságra és sirva hagytam el az önök szép országát. Hát nincs okom, hogy rettegek a magyaroktól?

III.

Mártha kisasszony arca olyan fehér lett újra, mint a chryszantém, melyet kezében tartott és melylyel most negédesen felém csapott. A régi emlék ismét haragra lobbantotta.

hogy a Gotterhaltét ki kell küszöbölni a hadseregből és erre a mentelmi jogot használta fel. Ezt pedig összetéveszteni nem szabad és nem lehet. A hadsereg fegyelmi ügyéről van a jelen esetben szó és a hadsereg szelleme szempontjából a fegyelem egyik legfontosabb tényező. A hadsereget épen belső és külső biztonosságunk védelmére tartjuk fenn.

Bartha Miklós: Köszabadságunk veszélyeztetésére.

Hódossy: Akkor volna veszélyeztetve a közsabadság, ha a fegyelem nem volna meg a hadseregben. (Tetszés jobbról.) Ovakodnunk kell attól — folytatja Hódossy — hogy beavatkozásokkal a hadsereg fegyelmét ne rontsuk. A függetlenségi párt úgy tekinti a hadsereget, mintha az nem is lenne a miénk.

Benedek János: Nem is a miénk! A császáré!

Hódossy Imre: A hadsereg az ország megvédésére hivatott.

Benedek János: Nem arra, hanem hogy nemzeti törekvéseinket sakkban tartsa.

Hódossy: A szóban forgó mentelmi ügyet biggadtan kell tárgyalni. Hivatkozik az 1792-iki országgyűlésre, a melyről el lehet mondani, hogy jogokat szerzett a nemzetnek és jogait megvédte. Mégis egy adott esetben, a mely a maival majdnem teljesen analóg, mert egy főrendi tisztt, Festetich György gróf mentelmi jogáról volt szó és a karok és rendek egyhangúlag kimondták, hogy a hadsereg fegyelme és fegyelmézettsége az állam egyik legfőbb érdeke és nem is mondották ki a mentelmi jog sérelmét.

Papp Zoltán: Az más volt! Az tényleges tisztt volt.

Olay Lajos: Tényleges tiszthez semmi közünk.

Hódossy Imre, azt vitatja, hogy a tartalékos tiszttel szemben is csak akkor lehet szó a mentelmi jog sérelméről, a mikor mint képviselő járt el, valamely beszédet mond, vagy mint képviselőházi kiküldött, a parlament megbízásából járt el. De mihielyt olyat tesz, a mely nem képviselői állásából következik, s a melylyel összeütközik a hadsereg fegyelmével, akkor mentelmi sérelemről szó sem lehet. (Zaj a szélbalon.) A mentelmi bizottság javaslatát elfogadja. (Helyeslés jobbról.)

Elnök az ülést felfüggeszti.

(Barabás álláspontja.)

Barabás Béla szólott a szünet után. Kőlcsey egyik védőbeszédének kezdetével kezdi meg beszédét. Felve szólal meg, látva a nagy többséget, mely már előre is állást foglal ebben az ügyben. Különösen felve szólal meg, látva, hogy az egyetlen kormányparti képviselő Kubinyi Géza, a ki az ő álláspontjuk mellett foglalt állást, ma

letörölte nevét a szónokok táblájáról. (Nagy zaj a szélsőbalon.)

Olay Lajos: Hát az önálló Ballagi miért nem beszél? Talán leparancsolták?!

Ballagi: Ez ellen tiltakozom!

Barabás: Különösen sajnálja, hogy Hódossy az igazság ellen szállott ma gyenge szavakkal sikra. O magával Nessivel nem törődik, sőt tovább megy, nem is fogadja el a kisebbségi véleményét, hanem azt hiszi, hogy megtalálta az arany igazságot és erről egy általa benyújtandó határozati javaslatban fog beszámolni.

Ezután az igazságügyminiszterrel polemizálva, előre bocsátja, hogy itt nem egyes emberről van szó, hanem a törvényhozás összességéről és különösen a törvényhozás és a nemzeti tekintélyről. Az igazságügyminiszterrel szemben azt vitatja, hogy a főrendiház bírótagjait fegyelmi esetekben igenis ki kell kérni. Tehát fegyelmi esetekben is helye van a mentelmi eljárásnak. A jelen ügy azon sarkallik, hogy Nessi Pált a katonai becsületbírótság nem kérte ki, holott ki kellett volna kérnie még abban az esetben is, ha fegyelmi ügynek tekintik Nessi ügyét.

Ezzel kapcsolatosan bejelenti, hogy **Bakó Mihály** mentelmi jogát a balaton hajóstársaság megsértette.

Elnök a bejelentést kiadja a mentelmi bizottságnak.

(Uj határozati javaslat.)

Barabás beszéde további folyamán úgy nyilatkozik, hogy a Gotterhaltet, ezt a gyűlöletes, szemtelen nótát (Nagy zaj a baloldalon), a melynek hangjai mindig az aradi tizenhárom vértanu tragédiáját idézi fel emlékezetében, lelke mélyéből gyűlöli. A kolozsvári Mátyás ünnepe a függetlenségi párt nagy tüntetésére készült s csak a véletlennek köszönhető, hogy a kolozsvári tüntetés nem öltött nagyobb hullámokat. Kijelenti, hogy bárhol, akár a király, akár helyettesének jelenlétében a Gotterhaltet játszák, a függetlenségi párt mindig tüntetni fognak. (Zajos helyeslés a baloldalon.)

Majd határozati javaslatot nyújt be, melyben a becsületügyi választmány ellen megtorlást kíván. (Helyeslés a baloldalon.)

(A Gotterhalté és az aradi honvédek.)

Barabás beszéde végén ezt a kijelentést tette: Az, aki Nessit feljelentette, ha polgárember volt, haszontalan gonosz ember, ha pedig katona, akkor ugyan szemoru példát mutatott a becsületről.

Fejérváry báró honvédelmi miniszter: Kötelességet teljesített.

Barabás: A honvédség felállításának első éveiben a honvédek Aradon megjelentek a templomban az október hatodik gyászmisén. A honvéd tisztikar most ettől el van tiltva és a Gott-

erhaltét ünnepezték velük. Kérde a honvédelmi minisztert, tudja-e a király, hogy mennyire gyűlöli a magyar ezt a szemtelen hóhérnótát?

Elnök kéri Barabást, hogy parlamentáris kifejezéseket használjon.

Barabás: Becsületünkre fogadjuk, hogy mindig tüntetést fogunk ellene.

Elnök: A király személyével nem lehet tüntetést összehozni.

Barabás: Csak tudomására akarjuk juttatni a szándékunkat.

Ezzel Barabás befejezte beszédét. A vitát hétfőn folytatják.

TAVIRATOK.

A diplomácia köréből.

Bécs, november 22. A *Neue Freie Presse* diplomáciai körökből arról értesül, hogy **Clary-Aldringen** gróf, drezdai osztrák-magyar követet brüsszeli követnek szemelték ki, Drezdában pedig utódja **lászlófalvi Vélies Lajos** kairói főkonzul lesz.

Virchow szobra.

London, november 22. Az angol orvosi kar képviselői gyűlést tartottak és egyhangúlag elhatározták, hogy gyűlést indítanak **Virchow** tanár berlini szobrára. **Leicester** lord közölte, hogy eddig az angol tudományos intézetek részéről már mintegy száz képviselő jelentkezett, akik a tervezett Virchow-ünnepségben részt akarnak venni.

Amerika és Anglia.

Washington, nov. 22. A bolíviai amerikai társaság titkára ténylegesnek tartja Ciudad Bolívar elzárását. Noha **Haggard** angol követ értesítette Venezuela kormányát, hogy Anglia semleges marad, **Castro** evvel nem éri be, hanem elégtételt kér a „**Barrigh**” forradalmi cirkálóhajó ügyében. Egy venezuelai lap azt mondja, hogy azokat az angol hajókat, amelyek az ostromzáróvonalat áttörtek, el fogják koozni.

Egyről-másról.

(*Halifax és a jégvirágok. — Divatos flörtölési hely. — Sport a népkönyhakkal. — Egy urileány tragédiája. — Kriványné és a többi asszony. — A szomorú téma.*)

Írta: **Lux Terka.**

Budapest, november 22.

Már csak hiába, szenzációk nélkül úgy látszik, hogy még az égiek se tudnak meglenni. Nem úgy értem, hogy oda fenn a saját kis mulatságukra rendeznek az égiek a szenzációt, hanem hogy nekünk, földieknek a gyönyörűségére. Négy nappal ezelőtt még a legmerészebb fantáziájú jég sport kedvelőnek se jutott volna eszébe, hogy ő november 18-án már felkötö a halifaxát és olyan illúziókkal iringál végig a városligeti nyolcezer négyszögöles jégpályán, mintha legalább is január hónapban a Néva jégén füttyölne fülébe a muszka szél. Nem tudom, hogy azon a szenzációs napon milyen nemzeti szél fujt Budapesten, csak hogy annyi bizonyos, hogy a szegény emberek apró ablakoskáján már kinyíltak a jégvirágok.

Tehát a teli mulatságok első és legnagyobbika már belül van a küszöbön s a flörtölések divatos helye megszapordott. Az apró hirdetések hasábjai már is tele vannak ilyenforma épületes fülbesugárásokkal: „csinos, szellemes asszonykát szívesen tanítna korcsolyázni fess, barna mérnök.” Ez a csinos, szellemes asszonyka jelentkezik és a fess barna mérnök, amíg tanítgatja, addig a boldogtalan férj „akordot” dolgozik a hivatalában s mikor az esti órákban fáradtan haza bandukol, a ház szellemes urnője még javában iringál a jégen s míg ismeretlen lovagja izetlen udvarlássit hallgatja titokban, arra gondol, hogy kellene egy olyan

Ránéztem és ha már elbeszélése alatt minduntalan fel akartam kiáltani a meglepetéstől, most többé nem bírtam magamba fejtani a szót:

— Szent Isten! Hát van sors, van végzet, van csoda? Ha tudná Márta, ha tudná!

— De mit?

— On elhallgatta a városka nevét. Elhallgatta a családját is.

— Kérem, nem vagyok gyöngédtelen...

— Nos, hát ismerem az ön különös háziaszonyát, a volt házigazdáját s a furcsa növénydekét.

— Ott volt abban a fészekben?

— Az a fészek a szülővárosom! Nagy-Komlód, igen! S az a feketebajuszú, hódító ur, **Jármay Domonkos**, a nagybátyám! Az a majomszeretettel megáldott anya az én **Borbála** nagynéném és a koraérett lányka —

— Paula! — vetette közbe Márta riadtan.

— Az én kis unokahugom.

Szegény Márta majd elájult erre a rettentő felfedezésre. Alig bírtam lecsillapítani.

— Sohse ijedjen meg. Még akkor sem, ha még ma találkozni fog velük. Mert megérkeztek ők is. Itt töltik a nyarat.

— Ah! Akkor én menekülök, Genfig meg sem állok.

— Na persze!

— S az a fiatal ember! Az ön hasonmása! Az utitársam... a leveles kő dobója ott a fal mellett. Ez senki más, mint ön! Most már hiába tagadná. Oh, Istenem! Istenem!

Már könybelábadtak a szemei...

Jámbor hazugság, szent füllentés most segitetek!

Egy pillanat alatt nagyot gondoltam és merészet... A szívem romegett, amíg néztem a bájos francia leányt. És elszántan vetettem oda a kockát: bármire fordul is...

— Márta kisasszony! Hát most is azt hiszi hogy az a levél **Paulának** szolt? Hát nem érzi, hogy önnek akartam életjelt adni magamról?... Hisz én voltam a vasuti ismerős, a hallgatag utitárs! Együtt ültünk a vonaton **Budapesttől Nagy-Komlódig**. Már akkor szerettem meg... Nem is tudtam, hogy francia s azért irtam magyarul...

— Nekem szolt az áthajított levél?

Vakmerően vágtam oda:

— Hát persze, hogy önnek!

— Akkor hát ártatlan **Paula**?

— Már férjhez is ment — máshoz. Sietett!

— S az anyját hiába vádoltam.

— Nagynéném igazat mondott, amikor védte **Paulát** és kitalálta, hogy én — önt ostromlom...

— Ugy, hát a magyarok...

— Mégsem oly gonoszak. Győződjék meg és — legyen a feleségem!

... **Márta kisasszony** még csak menyasszony. És erősen tanul magyarul. Az bizonyos, hogy egy ellenségünkkel kevesebb van már.

hosszu szőrű ezüstszerű paletót venni, mint amilyen Török Irmán van? Hogy? Naiv kérdés. Még ő is elmosolyodik rá. Mire való az a kedves, tükörsima jégszalón, ha nem arra, hogy szép hölgyek, akiknek kevés a havi apanáguk és sok az életkedvük, szikrázó a szemük, ismeretséget kössenek.

Igen, hogy ez a kép a „sötétebb Budapest“ jég-fotografiája, s a nappali, vagyis az uri fotografia, az más. Derűs, előkelő, finom és tiszta. Istenem, mert itt nincsenek kísértések. A szép asszonyok büszkék, hozzáférhetetlenek, erős bástyájuk: a szép nevű, kitűnő állása férj, minden kellék bírása ahhoz, hogy öltözködni tudjon: utcára, jégre, színházba, estélyre stb. Mély hódolat a tisztaságnak, megvetés a bűnnek, de előbb elméledünk fölötte.

Különben majd el is felejttem, hogy a szép uri asszonyok szórakozása még más egyébbel is megszaporodott. Hát a népkonyhák! a jótékonyágnak is olyanforma színe lett már manapság, mint valami sportnak, de ez jó Isten kedve szerinti. A hétnek egy bizonyos napján szép asszonyok felveszik magukra a legetétebb toilettjüket s elmennek gazdasszonykodni a házon kívül. Megkóstolják a szegények levelet, felügyelnek a szakácsnékra, megelégedéssel bölintgatnak, kedvesen mosolyognak, közbe (az csak nem bűn?) egy kicsit pletykálnak az azelőtt napi felvigyázókról és az ezután jövőkről s a lyukas cipőjű, kék orrocskájú éhes gyerekek félénken vetik fel rájuk nagy, bámuló szemeket: Kérek még egy kis levest! Mennél szebb muzsikát pedig sem a jégen a 32-sők nem huznak a szép asszonyok fülébe, sem az opera illatos levegőjében nem hallanak ennél meghatóbbat. Szinte azt hinné az ember, hogy a szegénység is a gazdagok örömeért van.

E héten a nagy Galeotto is felütötte hidra fejét, felemészte egy huszonnégy esztendő urileányt. Egy ötsoros gyalázatos levél okozta a tragédiát és egy revolverlövés oldotta meg a problémát. Mert megoldotta. Hogy vér mosson valamit tisztára, annak a jogosultsága ilyen esetben meg van engedve. Akár ártatlan, akár bűnös volt a szegény leány, tiszta emléket hagyott maga után. Ha ártatlan volt, megmutatta végzetes tettével s ha bűnös volt, akkor is méltó a bocsánatra, mert az élet szereteténél nagyobb volt szerelme, az a szerelem, amely előtt legbecsesebb: a szeretett lénynek bizodalma. S a föld forog tovább s majd tavasz és tél váltakozik a boldogságát vesztett szép leány sírján s nagy Galeottok mindig lesznek és érzékeny, szerelmes lelkű leányok és ifjak is lesznek, a kik a vérükkel mossák magukat tisztára. De a kik nem mossák! Vajjon ezeknekvan e igazuk!

Hát azoknak az asszonyoknak, akiknek uraik nagy vétségek miatt kerülnek összeütkezésbe a büntető törvénnyel és a bíró szemével nézi az asszony is az ura bűnét, igazuk van-e ezeknek? Igaza van-e *Kriványnénak*, igaza van-e a többinek, akiknek a válás huszonnégy óra előtt még nem volt eszükben s a bűnnek nyilvánosságra jöttével egyszerre a válásra gondolnak? Nem hinném, hogy igazuk van. Az asszonyt nem ítélkezésre teremtette az Isten, hanem szeretetre, önfeláldozásra, bocsánatra és ha kell, martíromságra is.

Szinte szégyenlem ideállítani a kontraszt kedvéért annak a budapesti gyilkos asszonynak az urát, aki a rettenetes fájdalom és szégyennek első idejében a válásra gondolt s azután az asszony rimánkodására, visszavonta a válópórt. Jó, gyöngéd szívű asszonyaim, értik-e, hogy a boldogtalan, szegény asztalos cselekedete jobb, gyöngédebb, igazabb és emberibb, mint az asszonyi lelkeké?

Kissé szomorú témákra tértem, de vigaszomul szolgál, hogy a téli, hideg és szomorú idők aktualitása a gondolkodás, amikor az ember beszorul a meleg kályha mellé s mit tehet mást: mint gondolkodik?

Az Ipar- és Népbank százezrei.

(A „törvényes konsekvenciák“.)

Arad, november 22.

Érdekes fejtegetéseket olvasok lapjának mai számában az Aradi ipar- és népbanknál történt sikkasztás tárgyában, melyben „egy részvényes“ az irányban tesz javaslatot, hogy „mihént térítették meg a teljes kár“ t. i. a malverzációk folytán eltűnt háromszázezer korona.

Bizonyára Szerkesztő urnak is tudomása lesz arról a kis párbeszédéről, mely egy aradi ügyvéd és egy M. nevű kereskedő között esett meg abban az időben, mikor a régi „Polgári takarékpénztár“ a „Központi Szálloda“ építését tervezte. Erősen érveltek az érdekeltek a „Központi Szálloda“ építése mellett és ellen. M. ur semmikép sem akart beletörődni a tervezett építkezésbe és ahol csak tehetette, kézzel-lábbal dolgozott ellene. A többiek között megállította az utcán a mit sem sejtő dr. K. ügyvédet.

— Csak nem engedhetjük meg ezt a dolgot. Nagy boldogság lesz belőle. Nem fizeti ki magát. Szervezkednünk kell az építkezés ellen.

A sarokba szorított ügyvéd védekezett. Ő nem bánja, ha nem is építenek. Neki nincsenek is részvényei.

— Részvények? Hisz részvényeim nekem sincsenek. De azért csak nem engedhetjük meg ezt a bolond dolgot.

Mennyire különböznek az emberek? Ez az M. ur úgy beszél és tesz, mint egy valószínű részvényes. Igazán megható, hogy mennyire törődik a közügygel? Ennél az érdeklődésnél csak az a rezignáció meghatóbb, melylyel az Ipar és Népbank egy részvényese az 1902. évi osztalékról lemond.

De nem folytatom a tréfát. Annál is inkább nem, mert sok igazság van abban a cikkben és ugyanannyi tévedés. És tanulságos mind a kettő: az igazság ép úgy, mint a tévedés.

Cikkirónak abban kétségtelenül igaza van, hogy az igazgatóságnak — ha sima lefolyású közgyűlést óhajt — tárgyalnia, még pedig sürgősen tárgyalnia kell a részvényesekkel. Nem csak a nagy sikkasztásból, hanem az első közgyűlés konfuziójából is le kell vonni a következményeket, hogy a második közgyűlés egyöntetű és célhoz vezető legyen. Az okból aláírom szóról-szóra cikkirónak azon passzusát, hogy a megegyezés kilátásai biztatók és azokat az igazgatóságnak kényelmi szempontból kockáztatni nem volna kívánatos.

Jöjjen már valahára az igazgatóság tisztaba önönmagával. *Mennyi az értéke és mennyiben kell elkönyvenni a „törvényes konsekvenciákat“*. A körülírást pénzértékben illetve koronákban kérnék kifejezni.

A „részvényes“ ur százezer koronára teszi azt az összeget, melyet az Ipar és Népbank igazgatósága és felügyelő-bizottsága megtéríteni szándékozik. A még hiányzó kétszázezer koronát pedig a nyereségből veszi, mert egy évig nem óhajt osztalékot fizettetni.

Ennek megcáfolására egyetlen szó elég. *A forseirozott évi nyereség 1901. évre százötven ezer koronára rugott.*

Tehát, ha az „egy részvényes“ tanácsa után indulunk, akkor 1903-ban sem kapunk majd osztalékot. Kérjük őt, számítsa ki en-

nek visszahatását a részvény értékére, illetve árfolyamára.

Vegyük fontolóra, hogy mivel érvel cikkiró az osztalék fizetése ellen?

Azt mondja, ha osztalékot nem fizetünk, úgy az igazgatóságnak nem jár jutalék. *Hisz ez úgy sem jár, ha az osztalék a tartaléktökből lesz fizetve.* Igazgatósági je entést, mérleget és felosztási javaslatot úgy kell szerkeszteni és felállítani, hogy az osztalék a tartaléktökből fedeztetik.

Ugyanigy áll a dolog az adókra nézve is. *Miután a tartaléktöke már egyszer meg lett adózva, nem lehet azt az osztalék fizetése alkalmából újból megadóztatni.* Ez nem okoz nehézséget az osztalékok fizetésénél.

Cikkiró, elmésen ugyan, de úgy tárgyalta az osztalék kérdését, mintha akadémikus jellegű és értékű volna. Pedig ez gyakorlati és kenyérkérdés. Itt nem a pro és kontra mennyisége, hanem annak minősége van döntő hatással. Most nem arról tárgyalunk, hogy miként kreáltatott a tartalékalap, nem keressük annak eredetét, hanem azt, hogy honnét fizessük a lombardirozással járó kamatot? Mit ér az a részvényesnek, ha két év múlva nagyobb osztalékot kap a többet érő részvénye után, mikor a részvényt most eladni kénytelen, még pedig nyomott áron. Vajjon oly sürgős a részvény belértékét helyreállítani, hogy a kényszer-eladások fokozásától sem riadunk vissza? A részvény árfolyamára csapás számba megy, ha dividendát nem fizet. A dividendá fizetésével kettős cél éretik el: először mód adatik az elzalogosított részvény kamatainak fizetésére, másodsor a részvény árfolyama tartatik fenn, mert a kínálatnak eleje véteik. Ha a tartaléktökének valaha volt rendeltetése, úgy ime itt az idő, az alkalom és a teljes indokltság.

Szavaztassa meg a cikkiró a részvényeseket, meglátja, hogy miként gondolkoznak és éreznek azok. Ők tudják legjobban, hol és mi fáj nekik. *Ahol a részvényes küzd — ott első sorban jó a részvényes és csak azután a részvény.* Fájdalom, az osztaléokra is az áll, hogy „qui cito dat, bis dat.“

De az igazgatóság kötelességeire nézve, cikkiróval egyetérték. Legfőbb ideje, hogy az igazgatóság a „törvényes következményeket“ levonja, még pedig oly értékben, mely elfogadható úgy az intézet, mint a részvényesek érdekében. Erre nézve pedig tájékoztatás illeti meg a részvényeseket — nem meglepetésképpen, hanem programmszerűleg, mert csak így ítélhető meg a megegyezés igazsága és méltányossága.

Kívánatos, hogy a csütörtöki közgyűlés az egyetértés, nem pedig a majorizálás és leszavazás színhelye legyen.

Egy másik részvényes.

SPORT.

+ Az Aradi Torna egyesület folyó évi december hó 20-án a polgári iskola tornacsarnokában fogja ez évi disztorn zását megtartani. Egyesületünk leikes és ügybuzgó működő tagjai minden alkalommal részt vettek az egyesület által rendezett tornaünnepélyeken. Éppen azért kérjük tisztelt működő tagtársainkat, hogy az idei ünnepélyünkön is minél számosabban részt venni sziveskedjenek, hogy a művelt közönség előtt beigazoljuk azt, hogy életképes működésünk által a nemzet figyelmére méltók vagyunk, Aradváros polgárságának rokonszenvét és támogatását pedig megérdemeljük. Hétfőn már a csapatok be fognak osztatni és a verseny-számok véglegesen megállapittatnak s az egyes gyakorlatok kiosztatnak. *Az elmétség.*

Egy márvány-tábla.

(Felírás Fischer Eliz árvaházán.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 22.

Az az impozáns külsejű palota, melyet Fischer Eliz emeltetett, mint a homlokzatán ékeskedő tábla mutatja, nemes cél szolgálatára épült: leány árva- és nevelő-intézet lesz belőle tulajdonosa, a jótékony urnó halála után.

Az épület bejárójánál hatalmas márvány-táblát illesztettek a falba, melyen a ház rendeltetése olvasható lendületesen megfogalmazott sorokban. A táblának, mely a napokban lesz készen, felírása a következő:

Urunk Istenünk,

a gyámoltalan özvegyek és elhagyott árváknak jóságos atyja nevének dicsőítésére, én

FISCHER ELIZA

ki éltem kora hajnala óta az árvaság minden nélkülözéseit és keserűségeit átéltem és átszenvedtem,

saját, önkényes elhatározásomtól vezetve, szegény izraelita árványok felvételére, ellátására, nevelésére és annak idején való vég gondozásra szolgáló

LEÁNY ÁRVA- ÉS NEVELŐ-INTÉZET

alapítását tökélttem el, melyben a felvett izraelita szegény árvák vallásosságra, hazaszeretetre, munkára, szorgalomra, rendszeretetre és takarékosagra neveltessenek;

férjhez menetek alkalmával az alapító-oklevélben közelebbről megjelölt hozománynyal, megfelelő kelengyével elláttassanak;

és azon árva leányok, kik bármely okból férjhez menni nem akarnának, életük fogytáig tisztességes eltartásban részesüljenek.

Ezen intézetnek örök időkre való fenntartására szenteltem minden vagyonomat, melyet Isten segedelmével és áldásával, fáradhatlan tevékenységgel és takarékosággal megszereztem, ugyszintén e

Fischer Eliza izr. leányárvaház alapítványa

megjelölésű házat is.

Mint drága hazámnak hű leánya, szent hitvallásomnak jámbor követője, Arad szab. kir. város hű polgára, az aradi izr. hitközség áldozatkész tagja, létesitem a szegény, elhagyott árva-leányok erkölcsi, szellemi és testi javára szánt ezen alapítványt.

U császári és apostoli kir. felsége

I. FERENC JÓZSEF.

a bölcs és jóságos uralkodónak, hű népe szerető atyjának dicsőséges uralkodása alatt;

ez időben hazánk kormánya élén Széll Kálmán miniszterelnök áll;

Aradvármegye és Arad szab. kir. város főispánja: monyorói Urbán Iván;

Aradvármegye alispánja: Dálnoki Nagy Lajos;

Arad szab. kir. város országgyűlési képviselője: Salacz Gyula kir. tanácsos;

az aradi kir. törvényszék elnöke: Ott-rubay Károly;

Arad szab. kir. város polgármestere: Institoris Kálmán;

az aradi izr. hitközség élén állanak: dr. Rosenberg Sándor főrabbi,

Deutsch Bernát elnök,

Kohn S. N. elnökhelyettes,

Rosenberg Lipót főjegyző, ki ezen leányárvaházi alapítványra vonatkozó okiratot szerkesztette.

Ezen ház építési tervezője: Frick József.

Az árvák jóságos atyjának, a mindenható Istennek áldása lebegjen e ház fölött most és mindörökké!

A felírási márványtábla Menrath és öv. Frankné kőfaragó műhelyében készült, és díszesre válik a cégnek.

Aradmegye közigazgatása

és az új ügyrend.

(A komplikált egyszerűsítés.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 22

A jövő évi január 1-én lép életbe az a belügyminiszteri szabályrendelet, mely a megyei közigazgatást új alapokra fekteti s új irányt szab elő az összes közigazgatási tisztviselőknél az ügyek elintézése tekintetében.

A belügyminiszterium apróbb füzeteként adott ki egy egész csomó ilyen rendeleti utasítást s ezek a füzetek egybe gyűjtve, csinos kis könyvet tesznek ki.

Mint hogy már nincs messze az az idő, mikor az új ügymenetre vonatkozó szabályrendelet érvénybe lép. Aradmegye alispánja, Dálnoki-Nagy Lajos dr. tegnap és ma értekezletet hívott össze a vármegyeház kis üléstermébe, a melyen a megye összes központi tisztviselői megbeszéltek egymás közt a teendőket, melyek az új ügyrend következtében egyikükre, vagy másikukra hárulnak.

Ez az értekezlet intézkedéseket nem fogantatosított, főcélja az volt, hogy a tisztviselők ismerjék meg az új ügymenetet, úgy, hogy január 1-én mindenki tudja, hogy mi lesz a teendője.

Annak idején, mikor az új szabályrendeletéről szó esett, s mikor azok a nyilánosság előtt ismeretlenek voltak, az a hivatalos kommentár kísérte a készülöben levő rendeleteket, hogy ezek a megyei közigazgatás egyszerűsítését fogják maguk után vonni, sőt, hogy külön e célra készülnek.

Most azonban, mikor már nyilvánosságra kerültek a rendeletek s szakértők, olyan szakértők, kik a hivatalos gépezet minden kerékének járását-forgását ismerik, a rendeleteket megbirálhatták, az az általános nézet merült föl, hogy az ügyrend csak némely részében egyszerűsíti a régi ügymenetet, legnagyobb részében azonban komplikálja.

Az egész szabályrendeleten a szigorú és végtelen felelősség elve vonul végig. A pecsét, a stambilia uralma ez a szabályrendelet. Az új ügyrend szerint pl. valamely illetékeségi ügyben egy-egy aktára 20—30 pecsét is jön egymás alá s ha esetleg hosszú lesz az ügy elintézése, az egész akta csupa pecsét lesz. Ezenkívül hátráltatni fogja a gyors elintéztést az a rendszer is, hogy egy-egy ügyirat csomó minden hivatalból átvételi könyv ellenében vihető csak át egy másik hivatalba.

Szóval sok kerékkötő van az új szabályrendeletben, mely nem hogy könnyítene, az eddigi eljárásnál, hanem azt még komplikáltabbá teszi.

A mai értekezleten jelen voltak Dálnoki-Nagy Lajos alispán elnöklété alatt Schull József főjegyző, Boros Iván tb. főjegyző, Faragó István aljegyző, Hanthó Jenő aljegyző, Darányi János aljegyző, Balás István főszámvevő, Csűrös Imre levéltárnok és az összes kezelési tisztek.

Nyugdíj és záróra.

(Az Aradi Kereskedők Köre ülése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 22.

A kereskedelmi alkalmazottak két fontos ügye: a nyugdíj és a záróra foglalkoztatta ma este Tedeschi Viktor elnöklésével tartott választmányi ülésén. élénk viták kíséretében az Aradi Kereskedők körét.

A kereskedelmi alkalmazottak kötelező nyugdíjbiztosítása ügyében a kör tudvalevően kérvényt intézett a képviselőházhoz, amelyben ennek a kérdésnek törvényhozás útján való rendezését kérték. A kérvény pártolására föl-kérték Barabás Béla dr. országgyűlési képviselőt, aki azt meg is ígérte. Most Barabás levelet intézett a kör elnökéhez a kérvény sorsa felől.

„Amint megígértem — írja Barabás — utána is fogok járni, hogy kedvező elintéztést nyerjen a kérvény s ha szükséges fel is fogok szólalni. azonban eltelik még néhány hét, amíg a sor rákerül, mert a képviselőház elé csakis a kérvények IV. sorjegyében fog kerülni. Tudnivaló, hogy a Ház meg a III. sorjegyeket se tárgyalta le.

Ha azután a képviselőház kiadja a miniszternek, akkor jön el az ideje, hogy a kedvező elbírás és elintézés végett a kör küldöttségileg járjon el.”

A választmány örömmel vette tudomásul a levelet, Barabás Béla dr.-nak fáradozásáért köszönetet szavazott és kimondotta, hogy annak idején nem fog semmit sem elmulasztani a fontos kérvény sorsa érdekében.

Az aradi fűszerkereskedő alkalmazottak nagy része beadványt intézett a kör választmányához, hogy az indítson mozgalmat annak érdekében, hogy a helybeli fűszerkereskedők üzleteiket nyolc órákor zárják. A választmány beható vita során egyhangulag megállapodott abban, hogy a kérelem méltányos, sőt a helybeli tekintélyes fűszerkereskedők nagy része maga is pártolja s örömmel belemenne, ha a többiek csatlakeznének, a választmány egyelőre megbizta az elnökséget és az igazgatóságot, hogy az illető kereskedő-főnökökkel bizalmas uton a tárgyalásokat kezdje meg. Azt azonban már most hangoztatták, hogy megállapodás esetén a karácsonyi és újévi hetekben, vásárok stb. alkalmával, amikor az üzlet érdeke megkívánja, felfüggesztetnék a kötelező nyolc órai záróra.

A Berlitz-iskolával kapcsolatban külön tanfolyam rendezését tervezi a kör, amelyre már eddig tizenhatan jelentkeztek. A kör Hegyi Albertet, a közművelődési osztály igazgatóját bizta meg, hogy az iskola megbizottjával tárgyaljon. A tanfolyamra jelentkezettek kéretnek, hogy a szükséges tudnivalók megbeszélése céljából vasárnap délután 3 órákor a kör helyiségében megjelenni sziveskedjenek.

Weinberger János pénztáros a befolyt jövedelmekről Keppich Zsigmond, a helyeszközlő-osztály igazgatója ez osztály negyedévi forgalmáról tettek jelentést.

Elhatározta a választmány, hogy ez évben nagyobb szabású Szilveszter-estélyt rendez.

Az ülés elején Tedeschi Viktor elnök szép szavakban fejezte ki a kör választmányának köszönetét azért a benső részvétért, amelyet az őt ért családi gyász — édes anyja elhunyt — alkalmából kifejeztek.

MULATSÁGOK

(=) Műkedvelői előadás. Az aradi könyvnyomdászok szakegyesülete folyó évi december hó 7-én műkedvelői előadást rendez; színpadra kerül az Idegesek című egy felvonásos vígjáték. Az előadást táncvigalom követi.

Lelkész-választás az aradi szerb egyházban.

(Az aradi szerbek viszontagságai.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 22.

Alig van felekezet és egyház az országban, melynek belső élete olyan rendezetlen és viszontagságos volna, mint az aradi szerb egyházé. Mióta az aradi szerbek kedves lelkésze, az öreg Petrovits idestova egy évtized előtt meghalt, azóta az aradi szerb egyház — mint maguk a vezetők mondták a vallásügyi miniszterhez felterjesztett egyik kérvényükben — a züllés útján van.

A vezetői között van egy-két ember, aki teljes igyekezettel kész munkálni az egyházi élet helyreállításán van azonban háromszor annyira a másik oldalon, akik ennek csak ellenzőjére alkalmasak. Minden évben újabb lépéssel haladt az aradi szerb egyház a romlás felé s nem tudott azóta lelkészt kapni, aki az állapotokat meggyógyította volna. Volt itt néhány év alatt egy féltucat szerb pap, egy sem tudott azonban közülök itt még csak meg sem melegedni. Vagy a pap nem tetszett a híveknek, vagy a lelkésznek nem tetszett az egyház, s így a szükséges béke soha sem volt meg a lelképásztor és a hívők között.

Aránylag rövid idő óta adminisztrálja az aradi szerb egyházat az eddigi lelkész: Brankovics Sándor. Mától kezdve azonban nem adminisztrálja többé; a temesvári szerb püspökség elhelyezte Aradról egy temesmegyei kis községbe: Petrovosszellő-ba. Az áthelyezés fejelemi eljárásból kifolyólag történt, Brankovics Sándor magánélete ellen volt kifogás, ezért kell Aradot elhagynia.

Utódját már kinevezte a temesvári püspök Zsupanszky Sztanimir dr. címzetes esperes személyében, aki eddig karlócai teológiai tanár volt. Az új lelkész nagy műveltségű, gentleman-ember, akinek kinevezését az aradi szerbek nagy örömmel fogadják, mert most az ő működésétől várják az egyház felvirágoztatását. Zsupanszky Sztanimir dr. tényleg előkelő helyet foglal el a szerb lelkészek között s itteni lelkészkedése, hacsak az egyházmegye tagjai között a visszavonás és pártoskodás újból lábra nem kap, új jövőt tár az aradi szerb egyház elé.

Zsupanszky dr. a jövő hét csütörtökjén, e hó 27 én foglalja el állását Aradon.

TANÜGY.

Új élet az iskolákban.

(Leszállított tandíjak. — Az eltörölt priváta.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 22.

Gyökeres változást jelent a népiskolák szellemi életében az az új utasítás, melyet mostanság küldött meg a miniszter az iskolaszékeknek, s melylyel már a legközelebbi gyűlésén foglalkozik Aradváros iskolaszéke, hogy annak rendelkezéseit végrehajtsa. Az új utasítás kétségkívül nagy fontosságú a tanításra is, mely ezután az illető intézet igazgatójával egyetemben, teljesen rendelkezik az iskola szellemi ügyei fölött, anélkül, hogy ebbe az iskolaszékek beleszólása volna. Ugyancsak a tanítás javára szolgál az a rendelkezés is, hogy ezentúl minden iskola igazgatója az iskolaszékek hivatalból tagja, s ott szavazati joggal bír.

Van azonban az új utasításnak néhány pontja, mely nem a tanítók, hanem a nagy közönség érdekeit szolgálja. Ezek között első helyen áll s kétségkívül legfontosabb az, mely a tandíj tetemes leszállítása által lehetővé teszi, hogy

gyermeküket a legszegényebbek is iskoláztathassák. Az utasítás ugyanis kimondja, hogy a tandíj a népiskolában négy koronánál nagyobb nem lehet. Ez a maximum, s a teljesen szegények, természetesen ezt sem fizetik. Sőt tovább megy az utasítás, amikor kimondja, hogy minden szülő csak két gyermek után köteles tandíjat fizetni; ha több gyermeke járna iskolába, azok tekintet nélkül a szülő vagyoni állapotára, teljesen tandíjmentesek.

Kétségtelenül fontos dolgok ezek, különösen Aradon, hol évente több mint háromezer ember kéri gyermeke számára tandíjmérsékletet, mert hát szárnyú nagy őszeg szegény embernek az a tizenkét korona! Egészen bizonyos azonban, hogy jövőre ezer ember sem fog mérsékletet kérni, s a tankötelesek jó részét nem kell megintésekkel csalogatni az iskolába.

Az új utasítással beköszöntött a priváta alkonya is. A tanításág elesik ettől a helyenkint igen csinos mellékjövedelemtől, de nem fogja kárát látni. Ezentúl legalább nem gyanúsíthatják azzal, hogy olyik növendéke csak azért csuszott keresztül a vizsgán, mert privátista volt. Pedig ez a vád ugyancsak sűrűn fölhangzott. S nem tekintve ezt, igaz van az utasításnak, amikor azt mondja, hogy a tanítónak nem szabad kivételt tennie, s egyenlően kell foglalkoznia minden növendékével.

Az új rendnek természetesen nem egy árnyoldala is van, melyekre még visszatérünk. Az utasítás különböző rendelkezései egyébként már most kötelezik a tanításágot, mivel azok visszamenőleg már ez év szeptember elsejétől érvényesek.

(—) Az Aradvidéki Tanítóegylet igazgató választmánya november hó 23-án (vasárnap) délelőtt fél tíz órakor ülést tart, melyre úgy az igazgató választmányt, valamint az egyesület összes tagjait tisztelettel meghívják: Kovács Vince elnök, Cziráky Márton titkár. Az elnökség kéri az egyesület tagjait, jelenjenek meg teljes számmal, mert az ülés után testületileg vesznek részt az egyesület egyik alapító tagjának, Neumann Árminnak temetésén.

A motorkocsi megindul.

(A vonatjáratok tervezete.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 22.

Általános, élénk érdeklődés kíséri a városban és az arad-csanádi vasutak vonalainak mentén lévő községekben a motoros közlekedés megvalósításának ügyét s ebben a pillanatban úgy hisszük több várakozás és érdek fűződik a csanádi vasutak motor-kocsijaihoz, mint az évek múlva esetleg létesülő közuti villamoshoz. Ennek az lehet a magyarázata, hogy a közönség szívesebben vesz ma tuzokot, mint egy hosszú évekre kilátásba helyezett verebet. Ekkora különbség ugyanis mindenestre van a motorkocsi és a villamos vasut között.

Az aradi közuti vasut teherforgalomra szolgáló vágányának az arad-csanádi vasutak motor forgalmára való berendezése néhány nap múlva befejezést nyer. A buszáki összekötő vágány már ki van építve s a pályaudvar előtt vezető körív is át van alakítva. Most már csak a városháza előtti és a Szabadság-térre tervezett kitérő vágányoknak építése van hátra, melyeknek bekötése után a motorkocsi próba meneteit Aradvárosból kiindulva meg fogják kezdeni.

Amint értesülünk, a motorkocsi a jövő hét végén az Andrassy-uton próbaképen már közlekedni fog, és december első napjaiban a közforgalomnak is át fogják már adni.

A menet-díjak.

A vasut igazgatósága motoros kocsik menetrendjét és árszabását már megállapította és abból bárki meggyőződhetik, hogy a motoros közlekedés Aradváros jövő fejlődésének nagy té-

nyezőjévé fog válni, mert hivatta van olcsó, kényelmes és gyors közlekedési és szállítási módja által a vidéket egészen Arad piaca felé terelni.

Kiszámíthatlan következményekkel s Aradváros kereskedelmének, iparának fejlődésére és emelkedésére óriási befolyással leend, ha a motoros közlekedés fejlesztése és a járatok szaporítása által — amint ezt tervezik — a távoli vidék egész közönségének módjában lesz az aradi piacot bármely órában is olcsón felkeresni s minden szükségletét bármikor Aradon beszerezni.

Tekintettel azon körülményre, hogy az automobil közlekedésnek az Arad-csanádi egyesült vasutak által tervezett módja többszörösen olcsóbb a gőmozdonyn üzemnél, az arad-csanádi vasutak a motoros kocsikon való utazást jelentékenyen — egyes viszonylatokban ötven százaléknál is nagyobb mérsékléssel — leszállította, s így a szerényebb néposztálynak is lehető lesz terményeit, élelmi cikkeit Aradra naponta behozni s szükségleteiért Aradra bejárni.

Arad Szabadság térről, vagy odáig és vissza a menetárák következőleg vannak megállapítva:

Egy menet-térti jegy ára:

	I. oszt.	III. oszt.
	fillérekben.	
Buzsák-kitérőig és vissza	80	50
Csálatelep " " " "	80	50
Set.-Tamás " " " "	100	60
Pécska " " " "	140	80
Battonya " " " "	200	110
Tompa " " " "	240	130
Peregi major " " " "	260	140
Mezőhegyes " " " "	260	140

Azok, akik menetjegyeiket csak oda-menetre váltják meg, valamivel drágábban utaznak, mert az egyszerű menetjegyek ára a fenti menettérti árak felénél természetesen valamivel nagyobb.

A menettérti jegyek csak egy napra érvényesek, vagyis a visszautazásnak is ugyanazon naptári napon kell történnie, melyen a jegy megváltatott.

Ugy a menetjegyek, mint a menettértijegyek kizárólag csakis a halauzónál lesznek válthatók.

A megálló-helyek.

Nem új dolog, hogy a csanádi-vasutak motorkocsija a Szabadság-térről fog minden egyes alkalommal elindulni. Ez természetesen nagy előnye az utazó-közönségnek, ahelyett, hogy egyéb alkalmatosság igénybevételével kellene az indóházhoz kimennie, magát a vonatot indulásra készen találja az Andrassy-tér bármelyik pontján.

Megjegyzendő, hogy a motorkocsi közuti közlekedése, vagyis a város belterületén egyik megállóhelyről a másikig való közlekedésre használni nem lehet.

A motoros kocsik Arad város területén, utasok jelentkezése esetén a következő helyeken fognak megállani:

1. Szabadságtér (Induló hely.)
2. Petőfi utca,
3. Tabajdy-utca,
4. Városháztér,
5. Maros-utca,
6. Városliget,
7. Pályaudvar
8. Mező-utca (felső temető.)

A fenti megállóhelyeken Arad városból kihaladó kocsik csakis felszálló utasokat vesznek föl s leszállás céljából meg nem állíthatók, míg a városba behaladó kocsik csakis leszálló utas részére áll meg.

A menetrend.

Egyelőre csak egy motorkocsit közlekedtet az Arad—Mezőhegyes, illetőleg Arad—Battonya

közti útvonalon a csanádi vasut. Az automobil reggel öt órakor indul el Mezőhegyesről, Aradon van hat órakor, innen nyolc órakor indul Battonyára, onnan vissza fél tizenegykor, újra Aradon déli 12 órakor, néhány perc múlva indul vissza Battonyára, odaérkezik háromnegyed 1 órakor, még egyszer bejön Aradra fél háromkor, ideérkezik 4 órakor s elhagyja Aradot este 7 órakor, s megy Mezőhegyesig, hogy oda este 9 órakor megérkezvén, másnap hajnalban újból megkezdje napi turáját.

A kocsit tehát megfordul Aradon és Battonyán naponként háromszor, Mezőhegyesen pedig naponként egyszer.

A részletes és pontos menetrend egyébként a következőleg van megállapítva:

Reg.	Dél.	D. u.	Ért.	Ind.	Reg.	D. u.	Este
602	1204	405	↑	Arad, Szabadságtér	800	1206	700
558	1200	401	↑	Arad, városháztér	804	1210	704
549	1151	352	↑	Arad, pályaudvar	814	1220	714
529	1131	332	↑	Buzsák	834	1240	734
520	1122	323	↑	Csálatalep	842	1248	742
510	1113	314	↑	Szt.-Tamás	851	1257	751
456	1057	300	↑	Pécska	908	114	808
432	1030	237	↑	Battonya	934	140	835
420	—	—	↑	Tompa	—	—	846
410	—	—	↑	Pereg	—	—	856
355	—	—	↑	Mezőhegyes	—	—	911
Reg.	D. e.	D. u.	↓	↓	D. e.	D. u.	Este

Mint ezen menetrendből látható, egy-egy motoros menet Arad—Mezőhegyes és két-két motoros menet Battonya—Arad között fog közlekedni.

Ezen közlekedéssel egyidejűleg Battonya és Mezőhegyes közt egy személyszállító tehervonatot is fog az ACSEV közlekedtetni, hogy a battonyaiak a Mezőhegyes és Szeged közt közlekedő személyvonatot elérhessék.

A kedvezményes jegyek.

Tájékoztatólag megjegyezzük, hogy a vasut igazgatóság a jelentékenyen leszállított menetárakra való tekintetből a motoros kocsin a kedvezményes utazást teljesen megszünteti. Azon tehát csakis váltott rendes menetjeggyel vagy évi szabadjeggyel lehet utazni.

Egyszeri menetre kiállított szabadmenetjegyek és bérletjegyek az Arad várossal való forgalomban csak úgy érvényesek, ha azokhoz tekintet nélkül a használt osztályra, egy Aradra érvényes III-ad osztályú legolcsóbb menetjegy (30 fillér.) vagy menettérti jegy (oda és vissza 50 fillér.) váltattott.

Oly viszonylatokban, melyben Arad város érintve nincs, a szabad és bérletjegyek ráfizetés nélkül érvényesek.

Kedvezményes menetjegy váltására jogosító arcképes, vagy egyszeri menetre szóló igazolványok motorkocsira nem érvényesek.

Éppen így érvénytelenek a vasuti díjszabásban, gyermekekre, munkásokra, pénzügyőrökre, katonákra, állatszömlőkre stb. megállapított mindennemű kedvezmények, melyek a gőzmozdony üzemű vonatokra megállapítva és engedélyezve vannak.

Feladott podgyászért huszonöt kilogrammig darabonként 20 fillér fizetendő.

A vasutigazgatóság gondoskodott arról is, hogy a kocsik tetején elhelyezhető élelmi cikkek, rakott kosarak (baromfiakkal rakottak is), vagy rekeszek a kocsik tetején elhelyezve az aradi piacra behozhatók legyenek.

Ily küldeményekért is 25 klgig darabonként csak 20 fillér díj fizetendő.

A motorkocsi csak két osztályra van beosztva, az uri közönség számára pazarul berendezett I. osztály, s egy másik, mely a mostani III. osztályú fülkéknek felel meg.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: A kis Kohn, bohózat. Este: Casanova, operette. (Páros bérlet.)
 Hétfő: A király házasság, vigjáték. (Páratlan bérlet.)
 Kedd: Troubadour, opera. Danczkay Sarolta vendégfellelével. (Páros bérlet.)
 Szerda: Troubadour, opera Székely Anna vendégfellelével. (Páratlan bérlet.)
 Csütörtök: Halálcsend, dráma. (Páros bérlet.)
 Péntek: Halálcsend, dráma. (Páratlan bérlet.)
 Szombat: Casanova, operette. (Páros bérlet.)

November 22—29. A világ látkepei a photoplasztikai műintézetben (Szabadságtér 16.) Látható: Mexiko (Közép-Amerika) és környéke. A természet látkepei. Látványosság 50 képben.

* Casanova másodsor. Barna Izsó és Faragó Jenő operettjének mai második előadása volt a tulajdonképeni bemutatónak. A színház kisérsége elsiette a darab színrehozatalát, s a premier tagadhatatlanul főpróba jellegű volt. A közönség, mintha csak sejtette volna ezt, ma este jóval nagyobb számmal jelent meg a színházban, s a bemutatónál jóval összességében, részleteiben, s általában is művészeibb előadásban volt része. Barna Izsó dallamosan szép muzsikája, Faragó Jenő ügyes librettója, bravuros versei is jobban érvényesültek, s nem esett hiába a nevezetes vetkőzési jelenetnél sem. Vasárnap este újból Casanova megy s a mai pótsiker után itélve, előreláthatólag sokszor fogja lefőzni a híres szerelmi kalózt az ördögök ördögös kinematográfja.

* Opera-előadás. A Troubadour opera előadásának fővonzó ereje lesz Danczkay Sarolta opera énekesnő vendégfellelése, ki most külföldi művészi körutrá indul. Zilahy igazgatónak sikerült e művésznőt egyelőre két vendégfelleléésre szerződtetni. A Troubadour szerdai második előadásának érdekessége egy másik vendégnek, Székely Annának fellelése lesz, kinek szép hangja és iskolázottsága az aradi közönségnek még kedves emlékezetében van. Danczkay és Székely Anna, Bejcy, B. Szabó és Juhász oly ensemblét alkotnak, hogy a zeneértők magasabb igénye is kielégítést talál. Kedden Azucenát Répássy énekli.

* A hét újdonsága. Ennek a színházi hétnek is meg lesz a premierje, még pedig a Halálcsend bemutatásával, mely Echgeraynak, a nagy színműírónak egyik legterjedtebb alkotása. A darabban a főbb szerepeket Gazdy Aranka, Follinuszné, Szabó Irma, Ternyei, Békés Gyula, Csiky és Gózon játsszák.

* A király házasság Zilahy igazgató egyik legkiválóbb szerepét játssza e klasszikus vigjátékban, mely hétfőn kerül előadásra. A darabot Zilahy rendezte és ez biztosítéka annak, hogy összességében kerekded lesz az előadás.

* A klasszikus hangversenyek sorozatát a Grünfeld-Bürger féle vonós kvartett nyitja meg f. hó 30-án, vasárnap. A közönség szokatlan érdeklődése ezen hangverseny iránt érthető, mert ami a művészetet illeti, a kvartett oly magas nívón áll, hogy ebben a tekintetben a világ első kvartettje. A kvartett mindegyik tagja egy önálló kész művész. Grünfeld, a m. kir. opera előhegedűse, Sopronyi, Berkovits a legjelesebbek közül való, Bürger pedig mint a társaság gondnokosa, világhírű művész, ki a hangversenyen egy önálló celió számmal is részt vesz. A hangversenyt nagyban fogják emelni Szeyer Ilona ének számai, ki ma a budapesti közönség dédelgetett kedvence, kinek ének-művésze maga a megtévesztő költésesség, staccató trillái pedig egyszerűen mesés. Szóval a jövő vasárnapi hangverseny zenei életünk naptárába vörös betűkkel lesz felírva.

* A kis Kohn. A vasárnap délutáni közönségnek újdonság jutott, amennyiben a Kis Kohn kerül bemutatásra. Ez a bohózat sok derűtséget fog szerezni a közönségnek, már azért is, mert a két főszerep Sarkadinak és Füredinek lett kiosztva, kiknek bő alkalmunk nyílik komikusi tehetségüket érvényre juttatni. Sarkadi énekli a híres „Nem látta a kis Kohn-t” kuplét, mely ma már az egész kontinensen ismeretes.

* A Bács pár szerződése. Mint egy színházi lap írja, Bács Károly és neje Szendrey Mihály pozsonyi társulatától Makó Lajoshoz szerződtek, Debrecenbe.

* Erdős Renée „Versek” című kötete, amelyet az irodalom és az olvasóközönség szokatlan érdeklődéssel várt, ime megjelent, s Pallas adta ki egyszerű díszességgel, nemes, de művészi formában, úgy, hogy a „Versek” külső kiállítását is méltó legyen a költőhöz. Erdős Renée az új kor költészetében: jelenség. Tüze, erőre, bátorságra és bensőségre nézve nem mulja őt felül ma senki sem nálunk idehaza, sem idegen földön. Birálói közül némelyek Annie Vivantihoz és Ada Negrihez szeretik hasonlítani, de amikor e bókka hódolnak neki, voltaképen igazságtalanok. Erdős Renée valaki, ő, egymaga, mint a hogy ma szokták kifejezni az eredetiséget, amely végre is a legnagyobb érték a művészetben. A mi új költőnk formái: klasszikus tisztaságuk, gyakran formájuk is, míg a lélek, amely bennük él: a legmodernebb. Azaz: százszorosan komplikált, a legnagyobb ellentétekkel teli; a gyönyörűsége: kinozza, a kinjai: gyönyörűkötetik. A kötet a következő ciklusokra van fősztva: Sappho, Éjszakák, Édes anyám, Izenetek, Dalok. Az egyes ciklusokat stilszerű könyvdiszítésekkel Márkus Géza látta el. A Pallas kirdásában megjelent költeményes kötet ára: 5 korona.

Kossuth szobra

a királyi várpalotában.

(Egy szenzációs hírlapi cikk.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 22.

Ritka ideálmussal és nagy fantáziával írott cikk látott napvilágot a Budapesten megjelenő Magyar Estilap mai számában. Arról van benne szó, hogy a király a szegedi Kossuth-szobornak egy mellékalakját, mely egy magyar leányt ábrázol gyönyörű kivitelben, megrendelte Róna mesternél, hogy azt a budai királyi lakmüemlékei közt őrizze meg.

E tény konstatálása után az idézett lap a következőket mondja:

„Mindig azt beszélték, hogy a király még nevét sem akarja hallani Kossuth Lajosnak; mindig azt hangoztatták, hogy a lojalitással nem fér össze az, ha Magyarországon a Kossuth-kultusz oly nagyarányu. És ime, a király annyira nem idegenkedik Kossuth Lajos nevével és emlékével, hogy egyik ércszobrának egyik alakját megrendeli, másoltatja, ércbe önteti és a saját lakosztályában helyezetteti el.

Ez legjobban bizonyítja azt, amit mi rég óta hangoztatunk. Hogy ugyanis a Kossuth-kultusz nem ellenkezik a lojalitással és a király érzelmeit egyáltalán nem sérti az, ha Magyarországon a legnagyobb magyarnak emlékét tisztelik és szentnek tartják.

De tényekkel bizonyít mást is. Azt, hogy a király tanácsosai azok, akik bizelegni akarnak fölfelé, amikor ellenszegülnek Magyarországon a Kossuth-kultusznak. Hizelegni akarnak a királynak és állojalitásuknak akarnak kifejezést adni, amikor nem akarják megengedni, hogy Magyarországon nem engedik felállítani sem a szabadságszobrot, sem a Kossuth-szobrot.

Oda nézzenek ezek a hiperlojalitásban szenvedő, görnyedő gyászalakok a királyra. Ő csófolja meg legjobban, nem szóval, hanem tényekben és cselekedetekben ezeknek a gyászalakoknak a fölhevését. Kibékült már a király Kossuth emlékével. Kossuth ott pihen a sirban. Emléke ott él a nép milliói közt; neve örökké ragyogni fog a történelem lapjain. A király nem akarja tovább meghagyni a világot abban a téves hitben, hogy ő ily nagyság emlékét üldözni akarja.”

Igy ír a mi lelkesedő budapesti kollegánk. E szenzációs hír pedig a maga valóságában a következő semmisséggé zsugorodik össze:

A műcsarnok téli műtárlatán 116. sz. alatt

„Koszorut fonó leány“ címmel van kiállítva Róna József csinos bronz-szobra; az egész mű vörösmárvány talapzattal együtt alig fél méter nagyságu, egyszerű magyaros szalon-disz. Ezt vette meg gróf Apponyi udvarnagya a többi 16 festménnyel együtt a budai királyi várpalota számára, *anélkül, hogy királyunknak erről halovány sejtelmé is lett volna.*

Az eféle vásárlás úgy történik, hogy az udvarnagyi hivatal elé a művásárló-bizottság listát terjeszt s ezek közül, esetleg más, a maga ízlése szerinti tárgyak közül, jelöli meg az udvarnagya a megvásárolt műveket. Egészen bizonyos, hogy ha az udvarnagya tudta volna, hogy e koszorut fonó leány a szegedi Kossuth szobor egyik mellékalkaja, a *szobormű megvételét azonnal lefújta volna.* Ez a tényállás és ebbe a király személyét mérő idealizmus belevonni.

Az új vasut.

(Igazgatósági tagok választása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Makó, november 22.

Makó város képviselőtestületének ma délelőtt újból, e héten már második rendkívüli közgyűlése volt. A hmvásárhely-makó-n.-szentmiklósi vasut folyó hó 25-én, *kedden* tartja meg részvénytársasággá alakuló közgyűlését, ennek igazgatóságába választott be a képviselőt a város részéről egy tagot.

Ugy áll a dolog, hogy mikor a város az első százezer korona hozzájárulást megszavazta, kikötötte, hogy a vasut igazgatóságában a várost a mindenkor polgármester képviselje. Mikor a második százezer korona hozzájárulást kérte az érdekeltség, akkor az igazgatóságban még egy tagsági helyet kötött ki a város, a melyet ő tölt be a képviselőt kebeléből. Ezt a második igazgatói helyet töltötte be ma a város rendkívüli közgyűlésen.

A közgyűlést Farkas József polgármester délelőtt 10 órakor nyitotta meg.

Bakos Ferenc főjegyző előterjesztvén a tárgyat. Urbán Ignác főmérnök szólal fel, aki a választásnál elsőbbségi rangú kérdésnek tartja, hogy a város érdekei biztosítottassanak.

Gróff Gyula hasonló irányú felszólalása után kimondta a képviselőt, hogy a város által kiküldött igazgatósági tagok mindig a *képviselőt határozata értelmében kötelesek eljárni.*

Igazgatói ülésre történt meghívásukat előre bejelentik, meghallgatják a képviselőt utasításait s az elért eredményről kötelesek jelentésben beszámolni.

A polgármester ezután titkos szavazást rendelt el, amelynek során összesen 94 szavazatot adtak le, amelyből

Gróff Gyula	47,
Kiss Pál dr.	25,
Cseresnyés János	12,
Nagy Károly	10

szavazatot kapott, így az összes szavazatoknak éppen felével Gróff Gyula, az arad-csanádi takszékpenztár makói fiókjának pénztárosa választott meg.

A választásról szóló jegyzőkönyvet nyomban hitelesítették, s a gyűlés 11 órakor véget ért.

Itt említjük meg, hogy a mai hivatalos lap közli a szóban forgó vasut építésére és üzleti berendezésére vonatkozó feltételeket.

Az engedélyes által kiépítendő vaspályán a következő állomások, illetve kitérők és megállóhelyek létesítendőek: Hódmezővásárhely-Ujváros rakodó megállóhely, Katraszél, megállóhely, Szikáncs, rakodó megállóhely, Gajdos, megállóhely rakodó vágánnyal, Földeák, állom-

ás, Makó-Ujváros vizállomás, Kákás, forgalmi kitérő, Magyar-Csanád, rakodó megállóhely, Csanád állomás, Nagyszentmiklós felső pályaudvar rakodó állomás.

A m. kir. államvasutak „Hódmezővásárhely“ és „Nagyszentmiklós“, valamint az *aradi és csanádi egyesült vasutak* „Apátfalva“ állomása az új helyi érdekű vasut csatlakozása folytán előálló szükséghez képest megfelelően átalakítandó és kibővíthető. Engedélyes a szükséglet szerint még további állomásokat, kitérőket és megállóhelyeket is létesíthet; ezen pótlételekhez azonban a kereskedelemügyi m. kir. minister engedélye a tervezetek bemutatása mellett, előzőleg kikérendő.

A borosjenői cső-vita.

(Egy szakember véleménye.)

Arad, november 22.

A borosjenői ügyvédek ismert felszólalása széleskörű vitára adott alkalmat, mely több nyilatkozat formájában vonta magára az érdeklődést. Ehhez az érdekes kérdéshez a következő véleményt fűzi egy aradi előkelő jogász:

A csődtömeggondnok kinevezése a törvényszék *diszkrécionális* joga. Ennek a jognak gyakorlását megindokolni nem kell, s az indokolást senki sem követelheti, miután az általános bírói felelősségen kívül más felelősséggel nem tartozik ez irányban a törvényszék, illetve a csődbiztos. Azt nevezi ki, akit alkalmasnak tart, sőt mondhatjuk, akit a *saját szempontjából* alkalmasnak tart, s akivel a legkellemesebb lebonyolítania a csődügyet. Mert nem frázis az, hogy az ilyen ügylethez *teljes jogi és szellemi harmónia* szükséges a lebonyolítás sikere érdekében.

Jogpolitikai szempontból semmiesetre sem helyes ezt a diszkrécionális jogot bírálat tárgyává tenni. S ezt véve szempontul, nem járunk el helyesen a borosjenői ügyvédek, mikor feljajdultak, és speciálisan az esetre vonatkozólag már azért sem, mert a kérdéses csődügyet szakértelemmel a legnagyobb lelkiismerettel és mindenki meglepedésére bonyolították le.

Az ilyen ügy szerzőltötti bolygatása nem csak jogtalan, hanem egyben a jóízlésbe is ütközik.

A tömeggondnok a hitelezőknek és részben a közadónak mandatáriusa. Ha tehát ama diszkrécionális jogba valaki is bele szólhatna, leginkább a hitelezők tehetnének.

A mai helyzet természetesen nem mondható egészségesnek. Erezzük is ezt, s mindinkább megnyilvánul az az óhajlás, hogy a csődtörvény revízió alá vétessék, s ezzel a tömeggondnokok megbízása is oly alapon történjék, amint ez a nyugati államokban, s Ausztriában is szokásban van.

Ott a tömeggondnokot csupán ideiglenesen nevezi ki a bíróság, s rövid határidőt tűz ki a végleges tömeggondnok megválasztására, mely a *hitelezők* jogkörébe tartozik. A hitelezők azután vagy megerősítik szavazatukkal a kirendelt tömeggondnokot, vagy pedig, ha nem találják érdekeik szempontjából megfelelőnek, a saját kedvük és belátásuk szerint, más választanak. A választás a követelésekkel arányban álló szavazati joggal történik. A tömeggondnoknak nem is kell ügyvédnek lennie, ki szemelhetnek erre a bizalmi állásra kereskedőt, iparost, vagy bárkit. A tömeggondnokkal előzetes alkuba lépnek a díjakat illetőleg is.

Mindez másképpen nem is lehet helyes, mert kétségbevonhatatlan, hogy a képviselőt csak azok választják, kiknek érdekeit képviseli. Már pedig a tömeggondnok a hitelezők mandatáriusa. A hitelezők lévén anyagilag ér-

dekelve, a pénzüket arra bizzák, kiben *nekik* van bizalmuk, nem pedig a bíróságnak.

Miután ígyis-ugyis a csődtörvény revízióját hangoztatják mindenfelé, a kereskedelmi kamarák, ügyvédi kamarák, országgyűlési képviselők hassanak oda, hogy a tömeggondnokok kinevezési ügye minél előbb reformáltassék. Vétessék el a törvényszékektől a kinevezés joga, s válasszák meg a hitelezők azt, a kiben legtöbb bizalmuk van.

Egy ügyvéd.

A szabadkőműves-palota telke

(A belügyminiszter döntése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 22.

A város törvényhatósága két közgyűlésen is foglalkozott az aradi *Összetartás* szabadkőműves páholy kérelmével, mely azt tartalmazta, hogy a város bizonyos meghatározott összeg — hatezer korona — ellenében engedjen át a nyári színház és a fémipar iskola szomszédságában egy telket a páholy építendő díszes és nagyszabású palotája számára.

A közgyűlés nemcsak hogy a páholy kérelmét teljesítette, de az ügy második közgyűlési tárgyalásánál azt is kimondta, hogy a kért telket, tekintettel arra, hogy a szabadkőműveség humánus célokat szolgál, *ingyen* bocsátja a páholy rendelkezésére. Ez az „ingyen“ kifejezés úgy értendő, hogy a kért telket a felajánlott háromezer forint nélkül adja oda a város, a palota felépítéséből azonban háromezer forint értékűnél sokkal több előnyt kötött ki az *Összetartás-páholy* a város közönsége számára.

A közgyűlésnek ez a nobilis határozata azonban nem volt inyére a törvényhatóság egyik tagjának s *Avarfy* Géza és társai megfélembeszték ezt a belügyminiszterhez. A miniszter döntése ma érkezett le a városhoz és a felebbezőkhöz. A miniszter határozata *helyt ad a felebbezésnek, a közgyűlés határozatát megsemmisíti* s evvel kimondja azt, hogy a kért telek díj talanul nem engedhető át a szabadkőműves páholyoknak.

A miniszteri döntés indokolása méltányolja a város eljárását a jótékony cél irányában, ezzel szemben azonban a törvényre hivatkozik, mely világosan azt rendeli, hogy a város ingatlan vagyoni rendes *árverés* útján idegeníthetők csak el.

A paragrafusok szempontjából a miniszternek tényleg igaza lehet. Hogy a törvény az elidegenítéshez milyen feltételeket ír elő, azt jól tudta a törvényhatóság, épen azért hozott külön határozatot arról, hogy a telek díjtalanul engedessék át. Ebben a tekintetben tehát még új határozat hozatalra való utasításra sincs szükség.

Ami pedig azt illeti, hogy a humánus célok a törzsvagyon elidegenítésénél milyen mértékben vehetők figyelembe, arra nézve épen a belügyminiszterium és épen ugyancsak Arad városával szemben statuált példát. Itt vannak ime az új *tanítóképző intézet* és a *Fehér Kereszt lelencház* számára ingyen átengedett telkek. Ezeknek díjtalan átengedésére sem volt más indok, minthogy ezek az épületek is a közcél érdekében emelhetnének. Nincs senki aki tagadná, hogy a szabadkőműves páholy eszméje vagy céljai lejobb valók volnának, mint akár a *lelencház* s a miniszter még sem engedi meg, hogy a város ennek ingyen engedje át az építéshez szükséges telket, az amazokkal gyakorolt jótétemény ellen azonban semmi kifogása nem volt.

Ez nem pártatlan igazságosság különösen ha tekintetbe vesszük a dolgok náttérát is, mely abban csucsosodik ki, hogy a tanítóképző és

a lelencház telkéért az államnak kellett volna megfizetni a vételárát. Itt tehát volt oka a miniszternek a díjmentes átengedésről szóló határozatot megerősíteni, a mostani esetben azonban a telek árát a páholyoknak kellene megfizetni s nem az államkincstárnak.

A külföldi sajtó az aradi realistákról.

(Levél Böhm fiához.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 22.

A mikor az aradi főreáliskola nyolcadik osztályának növendékei megírták levelüket Böhm Adolf fiához, Böhm Aladárhoz, aki nekik osztálytársuk, nem is sejtették, hogy ez az elhatározásuk milyen dicsőséget fog nekik szerezni a külföld előtt.

Ez az egyszerű kis levél, melyet a fiatal emberek szívének nemesebb érzése diktált, bejárta a világ sajtóját, külföldi iskolákban, idegen nemzetek tanuló ifjúságának pedig mintaképül, követendő példaképül állították oda.

A levél Böhm Aladárnak, a sikkasztó bankigazgató fiának szólt, akkor, a mikor a diák-ember restelt iskolába menni, mert atyja büne miatt félt iskolatársai megvetésétől. Ezek azonban szerető szívvvel, gyöngéd figyelemmel hívták maguk közé a kollegát, aki holmi álszégyen miatt elhanyagolta volna tanulmányait.

A levél, melyet annak idején az Aradi Közlöny szövegét reprodukált, megjárta a világ majdnem minden nevezetesebb újságját. Egy hamburgi fiatal ember azt írja most egy aradi ismerősének, hogy a levelet egy hamburgi iskola növendékei előtt felolvasták s követendő példaképül állították oda az iskola növendékei elé.

A „Hamburger Nachrichten“ a következő kommentárt fűzi a levélhez:

Aradról írják: Böhm sikkasztó bankigazgatónak van egy fia, aki a reáliskola 8-ik osztályát látogatja. Mikor atyjának sikkasztását felfedezték és Böhmöt elfogták, a fiatal ember apja büne miatti szégyenében nem akart többé iskolába járni.

Néhány nap előtt iskolatársaitól levelet kapott, a melyben felszólították a fiút, hogy járjon továbbra is iskolába és becsületszóra kötelezték magukat, hogy sem szóval, sem cselekvéssel nem éreztetnek vele szemben atyja büne miatt semmit sőt inkább kollegáikként továbbra is szeretni fogják, annál is inkább, mert a gyermekek szülei büneit semmit nem tehetnek.

A fiatal emberek ezen nemes vonása ebben a kínos ügyben a felizgatott aradi kedélyekre rendkívül jótékonyan hatott és mint tanuló ifjúságunknak is odaállítható példa elismerést érdemel.

A levél francia lapokban is megjelent. A legelőkelőbb parisi újságok tudomást vettek az aradi diákok becsületes eljárásáról s felszólítják az ifjúságot, hogy kövesse az aradi diákok példáját.

Érdekes, hogy az említett hamburgi fiatal ember elragadtatással nyilatkozik Aradról, melynek szép fekvésén kívül, melyet látképes levelezőlapról ismer, különösen lakosságát dicséri. „A hol ilyen elhatározások fogamzanak meg, — írja többek közt — ott csak nemes nép lakhatik.“

Az aradi diákok büszkén tekinthetnek arra a dicsőségre, melyet nemes szívük hozott meg számunkra. Ez a dicsőség annál nagyobb, mert a diákok nem is számítottak rá.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi izr. kiházasító egyesület folyó évi nov. hó 28-án d. e. 11 órakor az izraelita hitközség gyűléstermében választmányi ülést tart.

Merénylet egy jegyző ellen.

(A közbiztonság a lippai járásban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 22.

Eddig csak Aradmegye siralmas közbiztonsági állapotáról tudunk mesébe illő dolgokat mondani. Ismeretes az, hogy a borosjenői és a radnai járások községekben ugyszólván csak csendőri fedezet alatt fordulhat meg az ember. Ma azonban egy újabb merényletéről kapunk tudósítást, melyről arra lehet következtetni, hogy a közbiztonság Temesmegye északi részén, ott, hol a radnai járással érintkezik, szintén gyenge lábbon áll.

Nyilvánvaló itt az összefüggés. A radnai és lippai járás egymás szomszédságában fekszik. Az a felfogás, hogy a jogrendet büntetlenül megsérteni szabad, sőt állampolgári kötelesség, már átragadt az egyik fertőzött járásból a másikba is.

Ilyesformán könnyen megérthető az a hír, melyről lippai tudósítónk értesít.

A lippai járásban van Kizdia község, s ennek jegyzője Eck Lajos, közszeretettel álló közigazgatási tisztviselő. A jegyző tegnap este néhány falubeli barátjával, Klauber Samu Kizdai vendéglőjébe ment. Ott leültek borozgatni. A társaság hosszabb diskurzusba fogott, miközben beesteledett.

A jegyző, két karjával rákönykölt az asztalra. Egy-zer az utcán puskalövés dőreje hallatszik. A korcsma ablaküvegei csörömpölve hullottak a földre s a jegyző megsebesülve esett fejjel az asztalra.

Az asztal körül ülők rémülve látták, hogy a jegyző mindkét karjából folyik a vér s a jobb karról hus darabok is lógnak le. A lövés a jegyző mindkét karját érte, a jobb kart szétromcsolta, a balt csak megsebesítette. A merénylő fegyvere sörétre volt töltve.

Mire a merénylő üldözéséhez fogtak, annak már nem volt se hirt, se hamva.

Rögtön jelentést tettek a szolgabírói hivatalnak. A hely színére kiszállott Perutz József dr. lippai járási orvos, aki a sebesültet ápolás alá vette.

A csendőrség megindította a nyomozást.

Az ágyúkirály meghalt.

(Öngyilkosság, vagy szélhűdés?)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, november 22.

Szenzációs hírt röpit szét a világ minden tájékába Berlinből a táviró. Krupp Frigyes Alfréd, az ágyúkirály, az essení acélöntőde tulajdonosa, ma Essenben hirtelen meghalt.

Ez a halálhír annál meglepőbb, mert az utóbbi napokban Krupp neve többször szerepelt egy kínos ügy kapcsán, ugyanyira, hogy némelyek szerint Krupp öngyilkosságot követett volna el.

Az előzmények a következők:

Krupp minden évben Capri szigetén nyaralt a hol a „Onisisana“ szálloda első emeletét bérelte ki.

Az ágyúkirály nagy hatalmat képviselt a szigeten. A szálloda bérletét megtette a sziget kormányzójának s ennek mandátuma lejárván, újból következett a választás.

Krupp minden követ megmozgatott, hogy kegyencét újból megválasszassa. A szigeten szervezkedett szociálista párt azonban mindig hatalmas erővel korteskedett a szálloda tulajdonosa ellen s hatalmas választási harcra volt kilátás. A szociálisták érdekében volt, hogy Kruppot a szigetről eltávolítsák.

A választási harcban a „La Propoganda“ című olasz szociálista újság cikksorozatát indított meg, melyben Krupp állítólagos erkölcs-telen üzelmeit leplezte le, az idézett lap szerint az ágyúkirály csak azért látogatta meg a szigetet, hogy itt fiatal emberekkel erkölcs-telen viszonyt folytasson.

Ennek folytán Giblitti belügyminiszter kormánybiztost küldött a szigetre s ennek a vizsgálatára alapján kiutasították onnét Kruppot. Krupp jachtján Sztambulba vitorlázott s onnan visszatért Essenbe.

Az olasz lap híreit átvette a németországi szociálista sajtó is s így belekerült a világnak csaknem összes lapjaiba.

Krupp feljelentést tett a rendőrségen a németországi lapok ellen s a rendőrség házkutatást is tartott a „Vorwärts“ című szociálista lap szerkesztőségében.

Most aztán azt a hírt hozza a táviró, hogy Krupp ma délelőtt 9 órakor Essenben hirtelen meghalt.

A hirtelen halál óriási feltűnést keltett Berlinben s összefüggésbe hozták azt a „Vorwärts“ cikkeivel, azt állítva, hogy Krupp öngyilkos lett.

A család gyászjelentést adott ki s ebben a szélhűdés szerepel a halál okául, Krupp felesége gyógyintézetbe ment néhány nap előtt a „Vorwärts“ ben írott cikkek hatása alatt.

Krupp gyáranak néhány ezer munkára ma délután összegyűlt, hogy a Krupp család iránt érzett részvétüknek és szeretetüknek kifejezést adjanak.

Aradi önkéntesek kaszinója.

(A legújabb klub.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 22.

A klubélet, mely Angliából ment a divat szárnyain hódító köruttra, nálunk magyaroknál is meglehetősen erős gyökeret vert. Német szellemnek nemcsak a társasköri ösztönt, de ma már nálunk is el lehet nevezni. A példaképünk mindenféle alkalomra, mindenféle egyesületek számára, az egyesületek számára.

Gyökeret vert tonáéknál is. Aradon katonai társulási szellem. Önkéntesei, egyesülve a szegedi 1. ezred Aradra beosztott önkénteseivel, számszerint mintegy ötvenhatan szövetségbe, hogy maguknak a szolgálaton kívül szórakozásra alkalmas otthont teremtsenek.

A felmerült eszme testet öltött s ma már az önkénteseknek meg van a saját külön kaszinójuk, a hol maguk között háborítlanul szórakozhatnak, mulathatnak.

Az aradi önkéntesi kaszinó nem uttörő ezen a téren. Temesvárott az önkéntesek régóta tartanak fenn kaszinót, de ebben a szórakozáson kívül az önképzést is programmon tartják. Tudományos és katonai dolgokról tart itt felolvasást minden héten egy-egy önkéntes, s ez a módja a katonai önművelődésnek a Temesvári felsőbb katonai körök tetszését is megnyerte.

Az aradi önkéntesi kaszinó működése a tudományos tere még nem terjed ki, az egyesület sokkal fiatalabb ahhoz, hogy ilyen irányra is kiterjeszkedjék a figyelme.

A kaszinó elnökségét tulajdonképp egy héttagu vigalmi bizottság képezi. Ez a vigalmi bizottság rendezi és készíti elő a házi mulatságokat, melyek tervbe vannak véve.

A kaszinó helyisége, mely három nagy és

tágas szobából áll, a színházépületben, a városi kávéház fölött, a félemeleten van. Napok óta vig élet folyik itt. A fiatal hadfiak szórakozása a billiárdozásban s dominózásban áll s a tagok szorgalmasan látogatnak föl olyan időben, mikor a fejelem megengedi.

ELTÜNT

Eltűnt menyasszony.

— Egy aradi ember házassága. —

Arad, november 22.

Blaha Károly aradi mérnök segéd házasságát, aki jelenleg Budapesten tartózkodik, szomorú esemény akadályozta meg ma. Mára volt kitűzve a fővárosban Blaha Károly esküvője Kontrós Mária tanítónővel, akinek szülei az északmagyarországi Vecseklőn laknak.

A jegyesek úgy állapodtak meg az esküvő megtartására nézve, hogy a menyasszony Vecseklőről fölmegy Budapestre s ott kötik meg a házasságot. A vőlegény azonban hiában várta, hiában kereste menyasszonyát, sehol sem tudott ráakadni.

Táviratot küldött haza a leány szüleihez s onnan az a válasz érkezett vissza, hogy Kontrós Mariska elutazott Vecseklőről. Budapestre azonban nem érkezett meg. Blaha erre jelentést tett az esetről a főkapitányságon s most a rendőrség keresi a rejtélyesen eltűnt menyasszonyt.

Kontrós Mária gyalog indult el hazulról Vecseklőről a salgótarjáni állomásra, hogy ott vasutára üljön. Utja erdőn vezetett keresztül, s miután zsebében nyolcszáz korona pénz volt, nem lehetetlen, hogy a menyasszony valami büntény áldozata lett.

A nyomozásra felhívták a salgótarjáni rendőrséget is, mely a vecseklő-salgótarjáni erdei úton szemlét fog tartani.

Az eltűnt menyasszony vőlegénye: Blaha Károly, mint említettük aradi ember. Lisztke-reskedése volt itt a Fürdő-utcában. Ásőbb föl-hagyott a kereskedésével s helyi mérnök irodájában dolgozott.

Arad, november 22.

Az első hó és beköszönés nyomorúságát növelő téli hideg, megkezdte nemes feladatát Aradon az igaz emberszeretet. A népkönyha-bizottság már hozzáfogott a nyomor enyhítése érdekében indított akcióhoz. A népkönyhát hétfőn megnyitják, egyben felhívást intéznek a közönséghez, hogy adakozzanak élelemre és ruhára a szegényeknek.

Hisszük, hogy a jótékony gárdájának munkája nem lesz nehéz, mert mindenki készségesen fog áldozni tehetsége szerint a nemes emberbaráti célra. A felhívás, melyet az izr. jótékony nőegyesület elnöknője, Neuman-Fürst Mária urnő bocsátott ki, így hangzik:

A népkönyha hétfőn, azaz f. hó 24-ikén nyílik meg, hogy mint az előző években, most is megtegye szent és kedves kötelességét, mikor ugyanis éhez és fázó szegényeknek meleg, tápláló eledelt nyújt.

Szegényeinkről, amennyire csak lehet, gondoskodunk, ennek legjobb bizonyítéka az, hogy ép a hideg idők oly hirtelen beállta is készen talált bennünket, amennyiben módunkban lesz iskolás gyermekeinket már a hét elején teljes téli ruházattal ellátni.

Tőlünk telhetőleg azon vagyunk, hogy az áldozatkész emberbarátok becses adományait felhasználva, etessük az éhezőket és ruházzuk

az arra rászorultakat. Minél többnek adhatunk segílyt, annál inkább felelünk meg nemes hivatásunknak, mely legfőbb törekvésünk is.

Arra kérjük tehát a minden nemes ügyért lelkesedni tudó aradi humánus közönséget, hogy ezen munkánk keresztülvitelében bennünket az ideén is, mint az elmúlt évben, kegyes jóakarattal és nagylelkű adományával támogatni sziveskedjék.

A legcsekélyebb adományt is, — akár pénzbeli, akár fözelék, zöldség vagy más efélekben — hálásan fogad és hirlapilag nyugtázz minden hét végével: Neuman-Fürst Mária, izr. jótékony nőegyesületi elnök.

— A király betegsége. A bécsi *Zeit* diplomáciai forrásból arról értesül, hogy a király állapota napok óta nem javult s az uralkodónak ágyban kellett maradnia, mert *bébkatarusa* támadt. Ennek következtében a király csak a legsürgősebb államügyeket intézi el. Az udvari körökből eredő hírek azonban nem egyeznek az előbbi hírrel. Ezek szerint az uralkodónak már tíz napja tartó szünetése nem enyhült ugyan s a király folytonosan fájdalmakról panaszkodik, de azért minden nap reggel 7—8 óra tájban fölkel, meghallgatja a katonai kabinetiroda jelentéseit s a nap nagyobb részét íróasztala mellett tölti. A szobát csak azért nem hagyja el, mert a levegőváltozás és a lég-mérséklet különbsége megáthatna neki. Veszélyről szó sincsen, mert dr. *Kerzl* udvari tanácsos, az egyetlen orvos, akinek tanácsát kérte az uralkodó, az utóbbi időben több ízben távozott a schönbrunni kastélyból. A király a múlt éjszakát jól töltötte és most sokkal jobban van. Bécsből késő éjjel táviratozzák lapunknak: Ó felsége állapota tetemesen javult. A király ma délelőtt már rövid sétát tett a schönbrunn parkban.

— Az aszfalt-konverzió. A városházán ugyan csak sok gondot teremtett a város aszfalt-tartozásainak tervbe vett konverziója. Felette nehéz munka ugyanis a háromféle szerződésből megállapítani azt, hogy tulajdonképpen mennyit is kell fizetnie a városnak, ha tartozását konvertálni akarja. Megfordult már ez a kérdés a pénzügyi és jogügyi bizottságokban is, dülöre mégsem jutott. Legutóbb a jogi bizottság jelentette ki, hogy miután pénzügyi műveletekhez nem ért, a kérdést megoldani nem tudja. A tanács már most úgy intézkedett, hogy a pénzügyi és jogügyi bizottságok tagjaiból egy *vegyes-bizottságot* alakított, a mely az aszfalt-konverzió ügyét intézni fogja.

— Forradalom Szerbiában. Bécsből táviratozzák lapunknak: A „Berliner Tagblatt” bécsi levelezőjének hiteles értesülése szerint Szerbiában forradalom kitörésétől tartanak. Meg vagyunk győződve arról, hogy a forradalmi mozgalmakat az osztrák-magyar monarchia nem fogja téllenül nézni.

— A tél. A földművelésügyi miniszterium vizrajzi osztályához érkezett jelentések szerint a beállott hideg következtében a Drávát és Szávát kivéve minden folyón megindult a jégzajlás, igen alacsony vízállások mellett. A Duna a mai napon Budapestnél 50 centiméternyi magasságban szintén zajlik, s a zajlás a jelentések szerint tart egész Paksig. A Tisza részben zajlik, a jég pedig az éjjel megállt Tisza-Ujlaknál, Tisza-Fürednél s csekély csuszamlás után ismét Szolnoknál. A Duna összes mellékfolyói igen lepadt viz mellett zajlanak, s ha pár napig eltart a hideg, a jég az összes mellék folyókon megáll.

— Kereskedők és iparosok érdeke. A kereskedelmi törvény 21 ik szakasza értelmében, a ki a kereskedelmi törvénynek a cégbejegyzésre vonatkozó rendeleteit be nem tartja, az erre

illetékes törvényszék által hivatalból ezer koronáig terjedhető pénzbírsággal büntetettik. A törvény ezen rendelkezéseit a kamarák ellenőrzik. Mint tudomásunk van róla, a kamarák az év vége felé szokták kipuhatólni azon kereskedőket és iparosokat, kiknek ipara a kisipar körét meghaladja, hogy vajjon eleget tettek-e a cégbejegyzési kötelezettségüknek, s azok, kiknek cégében változás állott be, vagy azok, kiknek kereskedése, vagy ipara megszűnt, azt az illető cégbírósnak bejelentették-e? A kereskedők és iparosok érdekének akarunk tehát szolgálni, mikor erre figyelmeztetjük őket, annál is inkább, mert a pénzbírság mellett még azon kelemellenségnek vannak kitéve, hogy a hatóságokhoz szaladgáljanak, sőt az adózásban is kárt szenvednek. Ugyanis a cég megszűntése esetleg az adókövetésre is befolyással lehet, s így nemcsak a rendbíróság elkerülése, hanem a helyes megadoztatás szempontjából is szükséges a bejelentés.

— Elmebeteg póéta. Részvételt értesülünk, hogy *Luby* Sándor fővárosi hirlapírót, a kit sok szép költeményt vall szerzőjéül, s a kin néhány hónap óta az elmebetegség tünetei jelentkeztek, a budapesti törvényszék jogerős ítélettel elmebaj miatt gondnokság alá helyezte.

— Neumann Ármán temetése. Az aradi izraelita iskola nyugalmazott igazgatójának, Neumann Ármának temetése holnap, vasárnap délelőtt fél 11 órakor lesz a Vörösmarty-utca 2. számú gyászházban. A nyugalmazott igazgató elhunyt általános részvételt kelt. Az elhunyt kiváló érdemei vannak az aradi izraelita iskola modern alapokra helyezése és főleg magyarosítása körül. A mai generáció izraelita ifjúságát már Neumann Ármán nevelte mindig magyar szellemben. Mint az aradi betegsegélyző és temetkezési egyesület s az aradi izr. kinázásitási egyesület titkárja is nagy tevékenységet fejtett ki. Három évvel ezelőtt vonult nyugalmába.

— Bécs városa a pápának. Bécsből jelentik, hogy a községianács mai ülésén a tanács részéről azt a javaslatot terjesztették elő, hogy Bécs városa 25.000 korona költségen veressen arany-, ezüst és bronz-érméket a pápa jubileuma alkalmából s a pápának szánt ajándékokkal együtt az aranyérmeket is küldjék el karácsonykor. A szociálista *Neumann* hevesen ellenezte az indítványt és utalt a sanyaru viszonyokra, amelyek nem engedik meg, hogy a város ily célra 25.000 koronát költsön. A többség azonban megszavazta a javaslatot.

— A Dreyfus-pör tanuja. Akik a renesse Dreyfus-pör tárgyalására emlékeznek, ismerik *Cernutzky* másként *Cernuski* Károly nevét, aki a zavaros vízben akart halászni és Dreyfus Alfréd ellen mint tanu lépett föl. A párisi lapok akkor sokat foglalkoztak vele és megírták, hogy állítólag régi szerb fejedelmi családból való és mint szerb trónkövetelő is fölléphetne. Mint Belgrádból jelentik, *Cernutzky* most Londonból folyamodott Szerbiába, hogy ismerjek el szerb állampolgárnak. Kérdés: lesz-e kedve *Sándor* királynak egy újabb trónkövetelőhöz.

— Öngyilkos kereskedő. Szegedről jelenti tudósítónk: Ma este 7 óra után hatalmas dörrenés verte fel a csöndes Maros-utcát, Egy ház előtt, amelyben *Holzschuch* Antal szegedi kereskedő lakott, agyonlőtte magát egy közepkoru, uriasan öltözött ember. A lövés zajára természetesen az egész utca lakossága oda csoportosult a szerencsétlenség színhelyére, ahol a vérben fekvő hulla körülbeül másfél óráig fekdült a kövezeten. Az öngyilkos maga a házban lakó kereskedő: *Holzschuch* Antal volt. Az az ut, amelyen idejutott, egész tragédiája egy zaklatott, hányatott életnek. *Holzschuch*nak jövedelmező kötéláru-üzlete volt Szegeden. Egy darabig békés egyetértésben éldegélt feleségével és kis fiával, de nemsokára megzavarta a békés családi életet az összekülőmbözés. A férj is, az asszony is megszegte az oltár előtt tett

esküt. A lejtőre ért családapa botránnyait már az egész utca ismerte. Üzletét elhanyagolta, ezért azután vagyoniilag is tönkrement. Ma délből igen heves jelenet játszódott le közte és felesége közt Holzschuch akkor elment valahova és csak este tért haza. Mikor belépett az ajtón, felesége újabb jelenetet rögtönzött. A kétségbeesett ember egyszerre visszafordult és kirohanva az utcára, éppen a saját ablaka alatt, agyonlőtte magát. Szájába fogta a revolvert és egyetlen lövés után holtan összeesett.

— **Népszanatórium az Alföldön.** Lukács György, Békésmegye főispánja felszólította megyének öt községét, hogy egy létesítendő népszanatórium számára adjanak alkalmas területet. Az illető községek: Gyula, Orosháza, Mezőberény, Gyoma és Csorvás, a legnagyobb készséggel felajánlottak harminc hold ingyenes földet s kötelezték magukat a terület befásítására, valamint a gyógyintézet építéséhez szükséges téglameányiság díjtalan szállítására is. Lukács főispán felkérésére a budapesti Erzsébet-szanatórium főorvosa, Kuthy Dezső, néhány szakember kíséretében megfogja vizsgálni az illető területet s ha alkalmasnak találják, nemsokára a gyógyintézet építéséhez fognak.

— **Sikkasztó könyvelő.** Ez év augusztus havában nagy feltűnést keltett Budapesten Ludvig-nak, az általános munkás betegsegélyző pénztár pénztárnokának az öngyilkossága. A kereskedelemügyi miniszter akkor vizsgáló biztost küldött ki, aki nagyobb sikkasztást fedezett fel. Akkor, augusztus 8-án a rendőrség letartóztatta Pesold Jenőt, a pénztár könyvelőjét, akire bebizonyult a sikkasztás. A vizsgálat azonban tovább folyt és most kiderült, hogy Peroldnak Fischer János Károly budapesti születésű 32 éves beteg ellenőrző és pénzbeszédő a büntetése, akit a rendőrség ma letartóztatott. Fischer a kihallgatása során azt vallotta, hogy 8200 koronát sikkasztott. A sikkasztást oly módon követte, hogy a fei által befizetett összegről szóló és a pénztárnál maradt ellennyugtán a befizetett összeget kisebbre hamisította és így számolt be.

— **A Berlitz-iskola megnyitása.** Nehány lelkes embernek önzetlen fáradozása következtében az ige immár testet ölt, a Berlitz-iskola még e hét folyamán megnyílik Aradon. Egyelőre ugyan csak az angol és francia nyelvű tanfolyamok rendeztetnek be, de valószínű hogy legközelebb a többi modern nyelvekre is szerveznek majd tanfolyamokat. A „Berlitz schools“ budapesti igazgatója, Boissereé Ottó holnap, vasárnap az angol és francia tanárokkal Aradra érkezik és a tanfolyamok megnyitása céljából a végleges intézkedéseket megteszi. A Berlitz-iskola meghonosításán fáradozók vasárnap délután 4 órára az Aradvárosi felső kereskedelmi iskola dísztermében tartandó értekezletre összehívják mindazokat, a kik már bejelentették belépésüket, vagy ezentúl szándékoznak beiratkozni valamelyik tanfolyamra. Ezen értekezlet célját az képezi, hogy a jelentkezők az igazgatóval és egymás között megállapítsák egyrészt az időt, a melyben a leckéket venni kívánják, másrészt pedig azon jelentkező társakat, a kikkel egy csoportba soroztatni óhajtanak.

— **Az éjszakai cimborá.** Szandt János glógováci illetőségű romániai kazánkovács, aki utlevelet szerezni jött be tegnap Aradra, az éjszaka súlyos pénzzel fizette meg a barátkozás árát. Összekerült itt egy külvárosi kocsmában Tóth Lajos aradi napszámossal s ez ellopta a berugott Szandtól annak 295 koronával terhelt pénztárcáját. A megkárosított kovács bejelentette az esetet a rendőrségnek, amely ma közrekerítette a tolvajt, Tóth Lajos személyében, kinek szalmazsákjában elrejtve találták meg a Szandt pénztárcáját. Ennek tartalmából azonban háromszázkilencven korona hiányzik, s csak öt koronát találtak benne. Tóth nem akar felvilágosítást adni a háromszáz korona hollétéről.

— **Az új-aradi pénzhamisítás.** Az aradi rendőrség már befejezte az előnyomozatot az új-aradi pénzhamisítók hűnyűgyében. Az iratokat ma tették át a temesvári törvényszékhez, melynek ítélkezési körébe Új-Arad tartozik.

— **Temesvári nő halála a háremben.** Temesvárról írják: A Gyárvárosból néhány év előtt eltűnt egy feltűnő szépségű leány, a 19 éves Klein Fanni. Sok imádója volt, de ő egy daliás őrmestert szeretett és visszautasította udvarlóinak legcsábítóbb ajánlatait. Mikor aztán az őrmestert áthelyezték Bródba, a leány eltűnt Temesvárról és utána ment kedvesének. A szerelmes már nemsokára összeveszett és a leány Szerajevóba utazott, hol beállott pincérnőnek. Itt megismerkedett vele egy gazdag török, ki magával vitte háremébe Drinápolyba. A napokban kapta meg a Gyárvárosban lakó anyja az értesítést, hogy Klein Fanni nov. hó 2-án meghalt.

— **Öreg honvédek segítése.** Az aradi 1848—49-iki öreg honvédek egyesületének nevében megkérjük Aradvárosának minden nemesért, jóért lelkesülő, hazafias közönségét; hogy a nehéz téli időszakban ne hagyják el öreg bajtársainkat. A legcsekélyebb adomány, legyen az akár természetben adott ruhaféle, avagy e célra küldött pénzösszeg, öreg, becsületben megőszült bajtársainkon lesz hivatva segíteni. A közönség nagylelkű adományait kérjük Simay István elnökhöz juttatni, honnan rendeltetési helyükre fogjuk azt juttatni. Arad, 1902. november hava. May Soma, jegyző. Simay István egyl. elnök.

— **A halálugró tolvaj.** Az a hatszáz korona, amelyet Ábrahám Antal, a halálugró tolvaj ellopott Biró Páltól, az erdőhegyi fuvarostól, még mindig nem került meg. Ábrahám konokul tagad, dacára annak, hogy már több mint tiznap óta a rendőrség börtönében ül. Green Nándor tb. főkapitány ma átadta Ábrahám Antalt a királyi ügyészségnek, s a további vallást és vizsgálatot ezentúl a vizsgálóbírószág fogja végezni.

— **Eljegyzés.** Atzél Kálmán, a Budapesti takarékpénztár és országos zálogkölcsön részvénytársaság tisztviselője jegyet váltott Rosenbaum Bernát terménykereskedő leányával, Bertával Baján.

— **Ellopott versenyló.** Nem mindennapi lopást követett el egy zsoké Nizzában. Néhány nap előtt Ulysse versenyló-tulajdonos Tarac nevű paripáját, a mely sok diadalt aratott a francia gyepen, sétálni vitte a zsokéja, de többé vissza sem jött vele. A mikor a ló tulajdonosa erre a kellemetlen meglepetésre ébredt, ló és lovas már tul is volt az olasz határon. A rendőrség Ventimigliában érte utol a modern lótolvajt s egy szállóban akadtt rája. A zsoké azonban neszét vette, hogy megcsípték s a szobája ablakán át megugrott még pedig gyalogszerrel, hátrahagyva a lovat, a melyet visszaszállítottak a gazdájának.

— **Csavargó joghallgató.** Király Gyula oklasi (Ungvágy) református lelkész jelentést tett a budapesti rendőrségnek, hogy Gyula nevű joghallgató fia, a kit október hóban maga vitt a fővárosba, hogy az egyetemre beiratkozzék, azóta nem hallat magáról. A lelkész nem tudja, hogy a fia merre van. Ma a nyolcadik kerületi kapitányság azt jelentette, hogy ott egy Király Gyula nevű egyént már kétszer megbüntettek csavargásért. Király most az aliódi-utcai menhelyen szokott aludni. A beiratási pénzt ugyanis elverte és felt haza írni apjának. Időközben azután teljesen elzüllött.

— **Gyilkos községi bíró.** Lugosról táviratozzák lapunknak: Krassó-Szörénymegye temesi járásában, ahol tegnap egy postakocsi ellen követtek el merényletet, megint két gyilkosság történt. Nagy-Mutnikon agyonlőttek egy embert és a gyilkosság elkövetésével Látá Szilviusz községi bírót gyanúsítják, a kit a főszolgabíró nyomban felfüggesztett állásától. Agyonlőttek továbbá Avrami Pétert, a mikor két juhát a nyájából haza akarta vinni. A tetteseket

két juhásztor személyében letartóztatták. A büntettek gyakorisága arra indította az alispánt, hogy a járás közbiztonsági állapotairól jelentést tegyen a belügyminiszterhez. Augusztusban a közigazgatási bizottság is intézett felterjesztést a miniszterhez, a melyben a csendőrség szaporítását kérte.

— **Villany a fotografiában.** Kossak József csász. és kir. udvari fényképész már az elmúlt évben készített Templom utca 2. sz. alatt lévő műtermében villany mellett felvételeket. Ez a legújabb vívmánya a fényképezésnek, különösen alkalmas a téli borus időszakban, függetlenül téve a fényképezészetet a különböző rossz időjárástól. Letzter József az egész világitási rendszert átalakította a budapesti műterem szerint és az így készült fényképek a budapesti szakkörökben általános feltűnést keltettek, ma a legtöbb fővárosi műterem az ő mintájára rendezte be a művilágítást. A képek, melyeket láttunk, valóban oly kifogástalan szépek, hogy miben sem különböznek a cég általánosan ösmert képeitől és a közönségnek megadják azt a kényelmet, hogy bármily időben délután 6 óráig látogathatják e műtermet.

— **A fogyasztási szövetkezet közgyűlése.** Az aradi tisztviselők fogyasztási szövetkezete ma délelőttre hívta össze közgyűlését, hogy a felszámolást kimondja. Minthogy azonban a tagok nem jelentek meg kellő számban, a közgyűlést december 8-ára hívták újlag össze, amikor tekintet nélkül a megjelent tagok számára, meghozzák a döntést.

— **Jótékonyág.** Medveczky Edéné urnó ruháinak és Sármezey Arpádné ravatalára szant koszorúért tíz koronát; Probst Károly és Társa cég pedig egy veg ruhaszövetet voltak szivesek a szegénytanulók részére adományozni. Midőn a vett jókért hálás köszönetet mondok, tisztelettel megkérem a gyermekbarátokat: legyenek szivesek bármely ajándékkal a szenvedő gyermekek fájdalmát enyhíteni. Hálás köszönettel fogadjuk a legcsekélyebb adományt (pénzt, élelmiszereket, fát stb.) is. Az adományokat Kovács Vince egyesületi titkár (polgári fiúiskola) veszi át. Kérésünk ismétlése mellett vagyok tisztelettel: özv. Hauser Károlyné ezredesné, a szegénytanulókat segélyező egyesület elnöke.

— **Leégett falu.** Sátoralja-Ujhelyről táviratozzák, hogy Rátka községben ma nagy tűz pusztított. Huszonnyolc ház és sok melléképület leégett s ezek közül alig volt egy-kettő biztosítva.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az alább nevezett urak voltak szivesek az aradi 1848—49-es, szegény és dologképtelen agyonvédek részére adományozni és p. Steinitzer Lujza urhölgy 3 kor. Krispin József ur 2 kor. és dr. Szalai Arnold ur 5 koronát. Az aradi honvédegyelet nem mulaszthatja el a nemes szívi adakozóknak ezuton is a laghalásabb köszönetét nyilvánítani. Arad 1902. november 22. Simay István egyl. elnök May Soma jegyző.

— **Az amerikai követ fia — gyilkos.** Washingtonból távirják: A kormány azt a hirt kapta, hogy Hunter guatemalai amerikai követ fia ott agyonlőtt egy amerikai polgárt és azután a követségre menekült. Most tárgyalások folynak arra nézve, hogy szabad-e a gyilkost letartóztatni.

— **A gyermekek legjobb erősítő és tápszereül a Zoltán-féle csukamájolaj ajánlható,** melynek rendszeres használata által a gyermekek kóros behatásokkal szemben ellentállóképesek lesznek. A Zoltán-féle csukamájolaj teljesen szag és íz nélküli, tápereje nagy, könnyen emészthető, s úgy felmótték, mint gyermekek szivesen veszik be. Üvegje 2 korona a gyógyszerárakban.

— **A legsikkesebb, legelegánsabb női és férfi cipőt szerezheti be Porter Vilnos nagy áruházában a Szabadság-téren!** Olyan formájú cipők, hogy a legelőkelőbb pesti, bécsi és párizsi izlésnek becsületére válnak. Szolid kidolgozás válogatott prima bőrök, egészséges erős talp. Első munkáskéz produkálja ezen kitűnő cipőket, s mondhatjuk a Porter-féle lábbelieknek ma már messze vidéken hire van. A cég a legfinomabb vevőközönséget szolgálja ki különös megelégedésre, s napról-napra emelkedik a vevők száma, kik közül igen sok a vidéki postai rendeléseikkel. Telefon szám (városi és megyei)

324. Tíz korona vásárlásnál minden vevő élet-nagyságu fényképet kap teljesen ingyen, csupán a díszes papírkeretért térítendő meg 3 korona. Már ez a remek kedvezmény is a legnagyobb közkedveltséget biztosítja Porter Vilmos Nagy Áruházának, mely nemcsak a Szabadság-ternek, hanem Aradnak is méltó dísz. Ezt minden tulzással nélkül mondhatjuk el a következő, de-rék vállalatáról.

— **Tordai cigányok Aradon.** A Fehér Keresztben Koszta Lajos tordai cigányzenekara péntektől fogva három estén át fog hangver senyezni.

— **Dentolin fog-crème** a legkedveltebb fog-szépítő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weiszal, Aradon.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papírkereskedő urat (székhelye 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselőseggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x— A karácsonyi és ujévi ünnepek** közeledtével, mielőtt vásárait eszközölné, tessék megtekinteni Weinberger Ferenc ékszer- és óra üzletét, hol ez alkalomra igen nagy választék érkezett mindennemű ékszerekből és órákból. Itt a legolcsóbb ártól fogva a legdrágább és legszebb kivitelű ékszerekből olyan dúsraktár van felhalmozva, hogy minden tekintetben kielégítheti mindenki — még a legkényesebb ízlésűek is — igényeit. Ugyanitt kitűnően berendezett ékszerjavító műhely is rendelkezésre áll a közönségnek, hol méltányos áron javíttatnak a hibás ékszerek.

— **x— Mai lapunkban olvasható Krieglér Adolf** mű- és ékszerész hirdetése, melyet ajánlunk a közönség figyelmébe. Krieglér Adolf ur városunk egyik legkiválóbb és legügyesebb műőre, a budapesti hírneves, már 85 év óta fennálló Krieglér D. arany-ézüst és ékszer-áruháros számtalan kitüntetéssel lett elhalmozva. (1885. évben a koronás érdemkeresztjét, 1900. évben a Ferencz József lovagrendjét kapta) valamint igen sok kiállításon arany érmet (Triest, Székesfehérvár stb. stb.) nyert.

— **x— A nagyérdemű közönségnek** van szerencsém becses tudomására hozni, hogy mint minden évben, ugy ez idén is, de megnagyobbítva, a külön karácsonyi osztályomat december hó 1-én megnyitóm, hol összes áruimat, melyen leszállított árakban, valamint szövet, selyem, parchet, creton maradékokat felárban árusítani fogom. Kiváló tisztelettel Nádler Lajos, divatáruháza Aradon.

A képviselőház tünderei.

(Kegyelem a buffé-kisasszonyoknak.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, november 22.

Ismeretes, hogy az új parlament első két szenációja az volt, hogy: meghasadtak a márványfalak és felmondtak a buffé-hölgyeknek.

Ha a márványfalak mondanak fel és a buffé-hölgyek változnak át az új parlament szférájában márványszivű hölgyekké, ez talán még nagyobb szenáció lett volna, de hát nincsenek teljes illúziók az életben — hál' Istennek!

Szomorúság volt az új Házban, szomorkodtak a szép leányok, hogy elesnek az állásuktól és mivel a politika színterétől a visszavonulás tudvalevőleg három esetben áll fenn, u. m.: halálozás, leköszönés, vagy bukás esetén, a buffé-leányoknak nem maradna más cím a visszavonulásra, mint a bizalom pangása folytan beállt krach: a bukás. Ilyen csapást pedig elviselhetnek a miniszterek, de nem a buffé-leányok. Bukott politikus lehetett egy Bismarck, Crispi, de a buffében nem bukhat meg Mariska, vagy Matild kisasszony.

Es elkezdtek kapacitálni a képviselők Apponyt, hogy így, meg úgy, ne bolondozz kegyelmes uram, a leányok nagyszerűen javulnak. Komolyak, mint egy fogadalomra készülő novicius, a szót harapófogóval kell kihuzgálni belőlük, a szép kisirt szemüket lesütik, ojjé, mesésen javulnak!

Apponyi eleinte diplomatikus mosolygással tért ki a kapacitálások elől, de annyiszor ismételték előtte a „szép kisirt szemek“-et, hogy kezdett a fagypontról feljebb szállni és kicsuszott a száján az ígérlet: — Majd meglátjuk! . . .

Azaz több, mint bizonyos, hogy a leányok maradnak. Ha minden rendeletnek a visszavonásával olyan elégedettséget lehetne elérni a t. Házban, mint ezzel, akkor a rendeleteket csak azért kellene kiadni, hogy visszavonásukkal csak örömet szerezzenek a honatyáknak.

Hat halálos ítélet.

(Szatmáron és Fehértemplomban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 22.

Még alig heverte ki Szatmár a Papp Béla akasztásának szenzációját s már új bitófát faragnak. Megirtuk tegnap, hogy a szatmári törvényszék nagy szabású bűnügyet tárgyal, a melynek hősei Dobje Alexa, alui Alexa és Bura Mihály alui Vaszili, a kik ez évi június hó 17-én éjjel a Komorzán községhez tartozó legelőn a tűz mellett alvó Bura György Juont fejszékkel, előre megfoltolt és blésre irányuló szándékkal, fején és lábán súlyosan megsebesítették, vadállati kegyetlenséggel mindketet lábafejét levágták, úgy, hogy a szerencsétlen ember irtóztató kínok között rövid idő múlva meghalt.

A kir. ügyészség gyilkosság büntette miatt emelt ellenök vádat. A vádlottak lagadásban voltak, de a tanuk terhelőn vallottak. A vádlottak az egész tárgyalás alatt megbánást sem mutattak, közönyös arccal bámultak ide-oda. Hozás János tolmácsnak sok munkája volt, míg a 39 tanut kihallgatta. Szakértőül Vajay Imre dr. törvényszéki orvos volt jelen, a kinek előadása is terhelő a vádlottakra nézve.

Az esküdtszék visszavonulván, a verdikt a következő volt: Vádlottak gyilkosság büntetésében bűnösök. A törvényszék visszavonulva körülbelül egy fél órai tanácskozás után kihirdette az ítéletet, melynek alapján Dobje Alexa alui Alexa és Bura Mihály alui Vaszili a btk. 278 §. alapján *kötél általi halálra* ítéltetett. Az ítélet hozatalánál a törvényszék súlyosító körülménynek tudta be azt, hogy a gyilkosságot alvó emberen követték el.

Négy halálos ítélet fölött fog a kir. kuria is a jövő héten tárgyalni. A bűnpör a *fehérttemplomi* esküdtszék került a kir. kuria elé. Az ottani esküdtszék előtt folyó évi május 14—21-ike közt tárgyalták a soliscai rablógyilkosság esetét, amely az elmúlt év november 15-én történt s borzalmas részletével nagy fel-tűnést keltett.

Czárán Tódor községi bíró ugyanis egy éjjeli ór, egy csősz és más fölbérelt emberek segítségével részint bosszúállásból, részint rablási szándékból kegyetlen módon meggyilkoltatta Gergics Koszta soliscai vagyonos kereskedőt és a feleségét. Gergics Kosztát baltával verték agyon nejét pedig kötélrel fojtották meg s azután zsakmányoltak a bűncselekmény nagy előrelátással volt elkészítve úgy, hogy a bíróság a bűnösséget megállapító ítéletét egészen közvetett bizonyítékokra volt kénytelen építeni.

A tettet egyik sem vallotta be közvetlenül. Az esküdtek azonban az eléjük tett kérdésekre igánnal feleltek, mire a törvényszék Ignea Mihály éjjeli őrt, Nie Konstantin, Pancse Bartolomei és Adega Mihály kustélyi lakosokat gyilkosság és rablás miatt *halálra*, Márkus Mihályt 10 évi, Czárán Tódor bírót pedig 12 évi fegyházra ítélte. A vádlottak semmiségi panaszt jelentettek be, a melyet a kurián Tarnai János ad elő. A vádat dr. Székely Ferenc koronaügyész fogja képviselni.

A kuria a vádlottak részére hat külön védőt rendelt ki.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Halálos botütés.** Az esküdtszéki ciklus harmadik bűnügyét ma tárgyalták le. A vádlott *Vostyinár* Péter galsai legény, ki a folyó évi január 18-án bottal fejbe vágta *Stanyila* Pávelt, s ez az ütés következtében meghalt. A tárgyaláson *Fábián* Lajos dr. kir. táblai bíró elnökölt, szavazó bírák voltak: *Földes* János és *Köller* János, jegyző *Lukácsy* Lajos, a vádat *Lehrmann* Viktor alügyész képviselte, védő *Curtuciu* Mózes volt. A vádlott a tárgyalás folyamán mindent tagadott, három tanu vallomása azonban rábizonyította a bűnösséget. Az esküdtek halált okozó súlyos testi sértés bűntetésében mondták ki vétkesnek, mire a törvényszék a btk. 301. szakasza értelmében, a 306. szakasz minősítése szerint *egy évi börtönrre* ítélte.

§ **Mágnások a törvényszék előtt.** Az újság-olvasó közönségnek valószínűleg emlékeztében van még az az óriási botrány, melynek hősei: *Mirbach* Emil és *Rezső* grófok és *Haller* Péter gróf. A *Mirbachok* *Hallerrel*, már régóta ellenséges viszonyban állanak s megtörtént két hónap előtt, hogy a *Mirbachok* *Haller* Péter grófot úgy megverték, hogy napokon át betegen feküdt. *Haller* gróf súlyos testi sértést szenvedett s emiatt indította meg az eljárást a két *Mirbach* ellen a marosvásárhelyi törvényszék. Ma kezdtek meg a szenzációs ügy tárgyalását. A vádlott grófi testvér-párt dr. *Baránszky* Gyula fővárosi ügyvéd védi.

§ **Szazhat vádlott egy pörben.** A monpilleri esküdtszék előtt nagy pört kezdenek el a napokban. A vádlottakat a napokban szállították Ceuta francia városból a törvényszék székhelyére. Ez a monstre-pör annak a múlt évi tömeges gyilkosságnak a folytatása, a melyet *Margueritte*ben követték el. A gyilkosok valamennyien arabok s a mikor letartóztatták őket, 166-an voltak. Ez a letartóztatás csak valósgos hadjárattal sikerült a francia hatóság-nak, a mely most 106 gyilkost helyez vád alá, miután a többi hatvanat részben felmentették a vád alól, részben meghaltak. A Monstre-pört december 15-én kezdik el és fog tartani legalább egy teljes hónapig.

NAPIREND.

November 23. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Kelemen. — Protestáns naptár: Kelemen. — Görög-keleti naptár (november 10.): Oresztos. — A nap két 7 óra 2 perckor, nyugszik 3 óra 58 perckor. — A hold két délelőtt, nyugszik 0 óra 50 perckor.

Kölség-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepeken zárva. Helyiség: Erekye-muzeum helyisége mellett. Hísterem.

Időjelzés. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Hideg, derült.

November 23. Az aradi közművessegek önképzőszakegységének színelőadással egybekötött táncmulatsága (Vass-szálloda.)

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, november 22.

Időjelzés. Buzakinál mérsékelt, vételkedv korlátozott. Nyugodt irányzat mellett 18,000 métermázsa került forgalomba, tartott árakon. Egyéb gabonanemek nyugodtak és változatlanok. Időjárás hideg.

Heti behozatal 204,000 métermázsa.

Estitőzsde. Berlin $\frac{1}{2}$, páris 10-el olcsóbb.

Zárlat 12 órákor:

Buza 1903. áprilisa	7.84—7.66
Rozs 1903. áprilisa	6.65—6.66
Zab 1903. áprilisa	6.38—6.39
Tengeri 1903. májusra	5.79—5.80
Repce augusztusra	11.90—12.—

Zárlat 5 órákor:

Buza 1903. áprilisa	7.66—7.67
Rozs 1903. áprilisa	6.65—6.66
Zab 1903. áprilisa	6.37—6.39
Tengeri 1903. májusra	5.79—5.80
Repce augusztusra	—

Zárlat 5 órákor:

Oszták hitelrészvény	667.50
Magyar hitelrészvény	705.—
Leszámítolóbauk részvény	442.—
Rima-Murányi vasmű részvény	469.50
Oszták-magyar államvasuti részvény	639.25
Közuti vasút	618.—
Városi villamos vasút részvény	329.—

Ertesítés.

Van szerencsém a t. olvasóközönséget értesíteni, hogy

60000 kötetre szaporodott kölcsonkönyvtáram új jegyzékei megjelentek!

és díjmentesen állanak minden érdeklődő rendelkezésére.

Magyarban egy második pótgjegyzék jelent meg, mely a jelen év minden újdonságát és egyéb pótlásait tartalmazza.

Német, francia és angolban teljesen új, egyesített s egy alfabetba osztott jegyzékeket nyomtattam, a melyeket az összes, maig megjelent újdonságokkal bővítettem s a keresettebb műveket több példányban szereztem be.

Az ifjusági iratok, valamint a francia és angol irodalom kiválóbb termékeinek és újdonságainak beszerzésére is kiterjesztettem figyelmet, úgy, hogy immár ezekben is meglepő nagy választék áll a t. olvasóközönség rendelkezésére.

A beszerzett könyvek újak és tiszták.

Havi kölcsöndíj: korona 20 fillér, vagy kötetenként fizetve 8 fillér.

A tanuló ifjuságnak 1 óra 1 kor., vagy kötetenként 6 fillér.

Vidéki bérlők is a legfigyelmesebb ki szolgálásban részesülnek és tetszés szerinti mennyiségben kaphatják a legújabb és legérdekesebb műveket. Az el és visszaküldés igen kényelmesen kezelhető ládikában történik.

Vidékre is készséggel küldöm díjmentesen és bérmentve az összes jegyzékeket.

Hogy kölcsönkönyvtáram mennyire modern szervezetű és minden tekintetben színvonalon álló, misem bizonyítja jobban, mint az, hogy az ország számos nagyobb városában, u. m.: Szeged, Kolozsvár, H. M. Vásárhely, Lugos, stb. is már évek óta veszik azt igénybe, az illető bérlők legnagyobb meglepedésére. Egyetlen próbahónap is meg fog győzni bárkit kölcsönkönyvtáram nagy és szokatlan előnyeiről.

Kiváló tisztelettel:

KERPEL IZSÓ

kölcsönkönyvtára 1582

Aradon, Sztél Péter-utca 1. szám, (az udvarban)

Telefon-szám: 407.

REGÉNY-CSARNOK.

A róma-párisi expresszvonat.

— Angol regény. —

Fordította: Ritt Gyula. [17]

(Folytatás.)

TIZEDIK FEJEZET.

Egy ideig hallgatag ült a tábornok, a csipke és az összetört gyöngydiszt szemlélték elmerülve.

— Kötelességem mit sem elhallgatni — szólt végül keményen. — A csipkéről mitsem mondhatok, mert mi férfiak két különféle csipkét is egyformának találunk. A gyöngyöket azonban azt hiszem láttam már valahol.

— Hol, mikor?

— Egy köpenyke betéjének egy részét képezi, a melyet di Castagneto grófnő is visel.

— Aha! — bökte ki csodálkozásában hirtelen mindhárom francia. Mindhárom felkiáltás különféle hangzattal. A vizsgálóbíró mély érdeklődést, a rendőrfőnök elpálástolhatlan örömet fejezett ki, a rendőrbiztos pedig haragot, ki a merénylőt mintha újabb tetten érte volna.

— A grófnő az uton is viselte ezt a köpenyt? — kérdezte továbbá a vizsgálóbíró.

— Azt nem tudom.

— De tábornok ur, ön gyakran volt a grófnőnél, önnek tudnia kellene valamit erről, — kiáltott közbe bosszusan a rendőrfőnök.

— Ismétlem, hogy mitsem tudok. Nem emlékszem, hogy a gyöngydiszes kabátkát az utazás alatt rajta láttam volna.

— A kutató sem talált ily kabátkát köpenye alatt — vette át a szót a vizsgálóbíró.

— Honnan tudjuk, hogy megvizsgálta-e alaposan? — felelt a főnök. — Végre is a gyöngyöt a meggyilkolt fülkéjében találtuk. A háló mindjobban összehúzódik a grófnő feje fölött.

— Hogy mit szólok? Istenem, már az előbb mondtam, hogy valaki elhagyta a kocsit, tehát nem a grófnővel kell most foglalkozni.

— Miért nem?

— Mert a grófnő nem hagyta el a kocsit, ez bizonyos. És, hogy ő lett volna a kérdéses fülkében, az nem valószínű.

— Miért ne, Quadling az ő barátja volt?!

— Azt ön állítja. Nekem nincs tudomásom róla.

— Hát miként jöttek a gyöngyök a bankár fülkéjébe? A grófnő viselte, az ő tulajdona volt!

— Azelőtt, megengedem, de nem következés, hogy az utas alatt is viselte. — Hát ha elajándékozta a kabátkát, például komornájának. Gyakran előfordul, hogy a hölgyek, viselt ruhájukat a cselédeknek ajándékozzák.

— Igen tiszteit tábornok ur, ez a föltevés egy kissé sántikál, annál is inkább, mert a komorna még gyanu alatt sem áll.

— Akkor tanácslom önnek, vegye gyanuba. Véleményem szerint, nagyon különös személy a komorna.

— Ismeri őt, beszélt már vele?

— Némi tekintetben ismerem őt. A kocsi-ban feltűnő viselkedésével vonta magára figyelmemet. Ugy tetszett, mintha az utasokkal gyorsan barátkoznék. Figyelmeztetni is akartam urnőjét.

— Gyorsan barátkozott, hogyan?

— Először is a kalauzzal. Együtt láttam őket Larochéban az állomási vendéglőben, azután az olaszsal, ki előttem volt itt, sőt a meggyilkolttal is láttam. Egyszóval mindenkit ismerni látszott.

— Ezzel azt akarja mondani, hogy a leány a vizsgálatnál lehetne?

— Határozottan azt hiszem! Ő gyakran járt át a kocsi-ba, miért ne lehetett volna egyikkel-másikkal bizalmas viszonyban?!

— Ezek között a grófnővel is?

— Azt hiszem, — válaszolt a tábornok könnyű mosollyal — hogy a legtöbb hölgy bizalmas lábon él komornájával.

— Annyira bizalmasan, — csördült bele a kis főnök mérges hangon — hogy az urnő-jét illető kellemetlen kérdések elől teljesen eltűnt.

— Eltűnt? Bizonyos ön abban?

— Legalább is nem található. Ez az egész amit róla tudunk.

— Ugy lesz, amint gondoltam. Ő az, aki a kocsit elhagyta! — kiáltott fel Sir Collingham oly hevesen, hogy a hivatalnokok teljesen kizökkentek komoly magatartásukból.

(Folytatása következik.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

K. B. Arad. Ilyen gyenge alkotással kár rontani a papírt. Semmi ötlet, semmi szellem nincs a cikkben; rosszul van megírva az egész, amit a különben jó tárgy egyáltalán nem érdemel meg. Es hogy lehet ebből a témából azt a következtetést levinni, amit ön von le? Ószinte véleményt kért, imo, megadtuk.

S. J. Arad. A Krivány-féle sikkasztást 1898. július 2-án fedezték fel.

M. B. Arad. Tudunkkal a nagyvárad kereskedő ifjak egyesülete bukó-félben van, éppen a kereskedők közönsége miatt. A kör berendezéseire már kitérték az árverést.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi október hó 1-15-éi. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felé érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.06
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 4.45	Személyvonat d. u. 3.32
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felé:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinról délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.07	Gyorsvonat délután 4.06
Radnára délután 7.23	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felé:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felé:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.35
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felé:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.56

Nemzeti színház.

Vasárnap, 1902. évi november hó 23-án:

Bérletszűnet.

Bérletszűnet.

Délután 3 1/2 órakor, fél árkakkal:

A kis Kohn és a nagy Kohn.

Eredeti énekes bohózat 3 felvonásban. Irta: Ifj. Polgár Károly. Zenéjét szerző: Serly Lajos.

SZEMÉLYEK:

Konkoly Margit, leánya	Németh J. Szilassy J.	Kohn Izsák	Sarkadi A. Füredi J.
Fehér Pista	Ternyei L.	Kohn Abr.	Győre Alajos.
Mancika	Pajor Agnes.	Krumpli Abr	Gőz Araka.
Nyájas Kristóf	Marházi M.	Balladavári	Gőzön Béla.
Terka	Karácsonyi.	Rücskös Jani	Tukorai L.

Kezdete délután 3 és fél órakor.

Bérlet 54. sz.

Páros.

Este 7 órakor, rendes árkakkal:

Casanova.

Nagy operette 3 felvonásban. Szövegét írta: Faragó Jenő. Zenéjét szerzette: Barna Izsó.

SZEMÉLYEK:

A sátán	Békassy Gy.	Rendőrfőnök	Juhász S.
A felesége	Rózsa Lili.	Emilia, neje	Garai Ilonka.
Napoleon	Sarkadi A.	Náthán	Németh J.
Casanova	Szabó József.	Egy baktér	Füredi J.
Barbarina	Szilassy J.	Capitano	Kley Marika.
Maral	Bokor Imre.	Pompador	Parlagi K.
Marion	Karácsonyi.	Heloise	Jeszenszky J.
Pietro, kertész	Bejczy Gy.	Udvarmester	Tukorai L.

Kezdete este 7 órakor.

NYILTTÉR.*

Elit kávéház és wri mulató.

Aradváros előkelő közönségének találkozó helye.

Ma vasárnap,

Nagy Károly első aradi népszerű zenekara nagy

HANGVERSENYT

rendez teljes zenekarával, különösen Dankó-műsorral.

Ezen élvezetes hangversenyre a n. é. közönség számos látogatását kéri

Kiváló tisztelettel:

2000

Lőwy Ignác. — Nagy Károly.

Medic. univ.

2114

Dr. Cracianescu Sándor

herkulesfürdői orvos.

Rendel: D. e. 8-9, d. u. 3-4 óráig,
Arad, Nagykörut 2.A közeledő fűtési idény alkal-
mából ajánlunk
első rendű szagtalan**Fűtő kőszenet**100 kiló 3 korona 40 fillér;
ugyszinte darabos**Légszesz-pirszenet**

(kokszt).

100 kiló 4 kor. 40 fillér.

5 és 10 mm. egyszeri vételnél

árkedvezmény

kétszer mosott, valódi porosz

kovács kőszenet100 kiló 4 korona 40 fillér;
rostált darabos**bükk-faszén**

100 kiló 4 korona 40 fillér;

Megrendelések pontos eszközlése és hazaszállítása
végett félnap időt kérünk.**KNEFFEL KÁROLY és FIA**

vaskereskedése Aradon.

1693

Telefon szám 139.

Francia regények,

több ezer kötet.

Kötetenként 10 kr.-ért.

(Bolti ár 1 és 2 frank.)

Angol regények,

kötetenként 20, 25 krért.

Óriási raktár

magyar és német

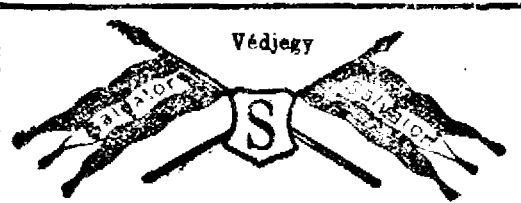
antiquar-munkákból,

rendkívül olcsó árakon.

INGUSZ I. és FIA

könyvkereskedésében, Aradon, 2046

Weitzer János- (Templom) és Kazinczy-utca sarkán.

Vesebajoknál,
a hólyag bántalmainál
és köszvénynél,
az emésztési és lélegzési
szervek hurutainál,

a Lithion-forrás

Salvator

kötendő sikkrel használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatása.

Vasmentes. Kellemes ízű.

Könnyen emészthető.

első rangú gyógyviz és diätetikus ital.
Számos orvosi tekintélyek által különösen
oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő élet-
módjuk folytán aranyeres bántal-
makban, hasi pangás, máj- és vese
izgatási tünetekben vagy húgy-
savas vesekövek és vesekövek
képződésében szenvednek.

Kapható árukereskedésekben és gyógyszerárakban.

A Salvator-forrás Igazgatósága Eperjesen.

582

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ ROVATA

A kör helyeszközlő-osztályának helyisége
SZABADSÁG-TÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Este 9-10 óráig, vasárnap és ünnepnap d. u. 4-5 óráig.
Tagok úgy a vidékről, mint helybeliek, naponta fölvé-
tnek.

Az álláskövetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben
részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak válaszbélyeg
küldése mellett ad a helyeszközlő-osztály.

Keresünk:

Aradi rőtös- és rövidáru-üzlet részére fiatal segédet,
ki a vidéken működött.

Vidékire, a divat-, rőtös- és rövidáru szakmában
teljes jártas segédet, fióküzlet vezetésére, 1000 korona
óvadék mellett

Több vidéki rőtös- és vegyes-kereskedés részére a
román nyelven jártas, ügyes, fiatal segédeket.

Vidékire, a férfi-divat és vegyesáru szakmában jár-
tas, jó megjelenésű, kirakat-rendző segédet.

Vidéki fűszer- és vegyes-áruüzlet részére ügyes izr.
segédet.

Vidéki fűszer-üzletbe a német nyelvben jártas fia-
tal segédet.

Ajánlunk:

Irodavezetésre alkalmas, önálló mérteggépes könyv-
velőt és magyar német levelezőt, a ki megfelelő tőkével
jövendelő vállalatához esetleg társul is lépne.

Fakereskedés részére e szakmában működött, szak-
képzett segédet.

A rövidáru szakban több évi gyakorlattal bíró,
intl. ügyes szakképzett, jó megjelenésű segédet.

A fűszer- és csemege áruszakban teljes jártasság-
gal bíró intl. ügyes fiatalalembert.

Volt aradi idősebb kereskedőt, írásbeli, könyvelési
munkálatokra, vagy üzleti megbízásokra.

A vas- és fűszeráru szakmában jártas, vidéki üzle-
tekben működött, németül és románul tudó fiatal se-
gédeket

A vegyesáru szakban minden igényeknek megte-
lelő segédeket.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA.

Klein Sándor,
titkár.Keppich Zsigmond,
igazgató.

A legjobb és legolcsóbb
HITÓ-ITAL
mely mint asztali ital különösen kedvelt és borral, cse-
mekkel vagy művészi mézporokkal vegyítve kitűnő ital
vegylőket ad: a

MATTONI-FELE
GISSHÜBLER
Legjobb és legolcsóbb
SÁVANYUKIV

Ittja a szomjat, hűst és felfrít egyaránt. A legjobb
szer a nyári hőség tikasztó hatása ellen.

Krausz Paulin

első aradi

kölcsönkönyvtára

Aradon,

Deák Ferenc-utca 2. szám.

Tartalmazza a világirodalom legjobb termé-
keit, 65,000 kötet magyar, német, francia és
angol nyelven.

A bérleti feltételek a legjutányosabbak:

Havonként 1 korona 20 fillér; av gy

kötetenként 8 fillér.

Vidékire: havonként 2 koronától feljebb.

Fenti cég könyv- és papirkereskedésében
kaphatók továbbá mindennemű alkalmi vételek,
mint:

Teljes iroda-berendezések, üzleti és másoló-
könyvek.

Gyűjtőknek: Értékes ritka külföldi bélyegek.
Diszkrét, regények. Ifjúsági iratok, mesés
könyvek stb.

Képes levelező lapok óriási választékban
Feltűnő szép és finom kivitelű levélpapírok
remek dobozokban.

Klein, Sievers, Jennie stb. féle legújabb fes-
tőminták.

Levelező-lap-albumok nagy készlet folytán
gyári áron.

Minden divatlap, bel- és külföldi folyóirat
bérletben és egyes számonként raktáron.

1902-ben megjelent újdonságok:

Ohnet György: Ut a szerelemhez. Gyp: Ö
nem féltékeny. Benedek Elek: Csöndes órák.
Kaut Hamsun; Victoria. Simon Vilmos: A bur
szabadságharc. Timár Szaniszló: Az öröm val-
lása. Farkas Emőd: Tisztek és asszonyok. Szo-
maházy István: Elhibázott élet, Trugenyev Iván:
Csöndes vidékeik. Wells: A láthatatlan ember.
Dönes Tibor: Feleség. Abonyi Árpád: Oroszok.
Conan Doyle: Utolsó problema. — A véres bosz-
szu. — A sátán kutyája. Pakár Gyula: Manő-
ver-szerelem. Werner E.: Megszámitott kötelé-
kek, stb.

Németben. Georg Ernst: Lotte als Mutter.
— Fräulein Mutter. D'Annuncio: Der Prophet.
Ballestrem: Der Kampf um's Glück. M. Bern-
hard: Das corpus delicti. Eschtruth: Die Bären
von Hohen Esp — Hungerford: Die Schwie-
gertochter. Marni: Die Gattin. Ompteda: Das
schöne Geschlecht. — Traum im Süden Potapen-
ko. Eine Scheinehe und ihre Folgen. Zobeltiz: Der
Bakfisch-kasten. — Albine. — Prinzess Hum-
melchen. Burnett: Eine vornehme Dame. Quida:
Zwei Sünder. Crocker: Die Spinne. W. Heim-
burg: Sette Oldenroths Liebe. Schnitzer: Der
Liebesbrief meiner Köchin. Prevost: Die jung-
frau Stratz: Alt Heidelberg, du Feine.

Franciában: Gyp: Les amoureux. Ohnet:
La marche à l'amour. Prevost: Lettres à Fran-
çoise. Zola Emile: La vérité en marche.

Angolban: Mrs. Alexandre: The freres. —
The admirals ward. Hawthorne: Dust. Helen
Mathers: Story of a sin. Fothergill: The Well-
fields. Norris W. E.: Matrimony. — No new
thing Burnet: That lass o'lowrie's.

Minden jó új regény megjelenésekor azon-
nal raktáron.

Krausz Paulin,kölcsönkönyvtára, könyv- és pa-
pirkereskedése és modern anti-
quariuma.

1852

Valódi császár olaj

literje 40 fillér,

Amerikai szalon petroleum

literje 32 fillér,

Denaturált szesz

literje 32 fillér.

Kapható:

2152

Braun N. A.

festékraktáraiban Arad,

Boros Béni-tér 6.

Forray-utca 7.

Telephon 387.

Modern, alig használt

cserép kályha,

villamos csillárok

és villamos

asztali lámpák,

gyönyörű

ablak pódium,

parkettából,

butorok, függönyök, ékszerek és ruhaneműk

jutányos áron

eladó.

Bővebbet Boros Beni-tér 15. szám I. 12.

Ugyanott nagymennyiségű nyitott állványok mintegy 60 m. l. oszt. minőségű száraz parketta és egy betegtoló koci olcsón kaphatók. 2148

Meghívó!

A „Tisztviselők fogyasztási szövete Aradon felszámolás alatt” 1902. év december hó 8-án d. e. II órakor az aradi és csanádi egyesült vasutak üléstermében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a tagok oly figyelmeztetéssel hivatnak meg, miszerint ezen másodsor összehívott rendkívüli közgyűlés, tekintet nélkül a megjelent tagok számára határozatképes lesz.

Tárgy:

1. Jelentés a felszámolás ezidő szerinti állásáról.

2. Elhalálozás folytán 1 felszámoló, esetleg ezen felül még egy felszámoló választása, elhalálozás folytán 1 felügyelő-bizottsági tag választása, végül egy felügyelő-bizottsági póttag választása.

Aradon, 1902. november 22.

A felszámoló-bizottság.

Igen fontos gyomorbajosoknak!

Étvágytalanságot, gyomormegterheléseket, szédülést, rossz emésztés folytán bekövetkezett fejfájást stb. azonnal gyógyítanak az ismert **Brády-féle Máriaczelli gyomorcsöppek.**

Minden gyógyszertárban kaphatók.

I üveg ára használati utasítással 40 kr., kettős üveg 70 kr.

Számos ezer köszönő- és elismerő-irat. 1989

Főraktár: Aradon Gutori Földes Kelemen „Salvator” gyógyszerárában.

Hamisítványoktól óvakodjunk! Az igazi *Brády* aláírással vannak Máriaczelli gyomorcsöppek védjeggyel és *Brády* elítva

Tessék vigyázni, hogy a híres valódi Brády-féle Máriaczelli gyomorcsöppek, üvegenként 40 kr-ért és a kettős üvegek 70 kr-ért, árusíttassanak, míg másféle hamisítványok, utánzatok értéktelenek, olcsóbb áron, legtöbbször 35 kr-ért árusítatnak.

7—1902. urb.

Buttyin közs. v. urbáreszek elnöke.

Faeladási hirdetmény.

A Buttyin községbeli volt urb. közös birtokosok tulajdonát képező, Buttyin község határán fekvő „Bárda” nevű erdőrészben a vonatkozó rendszeres erdőgazdasági üzemterv rendelkezései értelmében kihasználható 1894—1901., összesen 8 (nyolcz) évi 129.57 kat. hold kiterjedésű vágásterület 15171 köbméter tevő fakészlete 1902. évi december hó 4-én d. e. 10 órakor Buttyin község házában tanácsstermében írásbeli zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános árverésen eladatni fog.

Tájékoztatásul megjegyeztetik, hogy az eladandó fatömeg 9-11 százaléka tölgy mü-fa, 60-89 százaléka tölgy és cser hasáb tűzifa, 30-00 százaléka pedig tölgy és cser dorong tűzifának minősített, de a fakészlet igen tekintélyes része szőlőkaró termelésre kiválóan alkalmas. Az Arad-csanádi vasutak borossebes—buttyini állomása a nevezett erdő közelében van.

A hivatalosan megállapított becslés egyszersmint kikiáltási ár 20860 korona, azaz Huszezerenyolczszázhatvan korona.

Venni szándékozók felhivatnak, hogy az árverésen személyesen megjelenni vagy szabályszerűen kiállított, a kikiáltási ár 10%-ával, mint bánompénzzel ellátott írásbeli zárt ajánlataikat a szóbeli árverést megelőzőleg annak határozott bejelentésével sziveskedjenek benyújtani, hogy az árverési és szerződési feltételeket ismerik és azoknak magukat alávetik.

Az árverési és szerződési feltételek Buttyin község házában betekintethők, kívánatra írásban megküldetnek.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

2128

Buttyin, 1902. évi november hó 20-án.

Urbáreszek bizottsága.

Felülmul minden eddig létezőt a

Sultán Rum,

mely a theának rendkívül kellemes és zamatos izt kölcsönöz.

Ara 1/2 literes üveg 80 kr., 1 liter 1 frt 50 kr.

Kitünő ízével páratlanul áll a

Sultán thea.

Ara: 1 deka 10 kr., 1/8 klló 1 frt, 1/4 kilo 2 frt.

Gyermekek és felnőtteknél egyaránt kipróbált kitünő hatású szer tüdőbaj, köhögés, nehéz lélegzés, angolkór, csuzos bajok ellen a

szagtalan, kellemes izű, friss

Csukamájolaj.

Ara egy üvegnek 1 forint.

Délmagyarország részére kizárólagos raktár:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriuma 652

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

Ültessünk

sikulai almafákat,

mert ezeket

legkevésbé bántja a vértetű!

Szép növésű 2—3 éves, az őszi kiültetésre legalkalmasabb nem mesített

sikulai almacsomókat

ajánl

2131

Paikert Henrik

seprősi (Aradmegye) gazdasága (Sikula közelében).

Ezre 400 kor., száza 50 korona.

Csomagotassa, vasúton feladva.

Magy. kir. államv. üzletv. Debreczen.

26760—902. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége 1903. évben, esetleg további két év alatt szükségessé váló pályafentartási fák szállítására pályázatot hirdet. A jövő évben az alábbiakra lesz szüksége:

117 köbméter jegenye fenyő deszka.

3 köbméter tölgyfafenő deszka, 68 köbméter szelmszetlen fenyő deszka,

10 köbméter vágott vagy fűrészelt erdei fenyőfa,

279 köbméter vágott vagy fűrészelt jegenye fenyőfa,

383 köbméter vágott vagy fűrészelt tölgyfa,

122 köbméter jegenye fenyő palló,

14 köbméter lucz fenyő palló, 101 köbméter tölgyfa palló,

67 köbméter tölgyfa szálfá, 27 köbméter fenyő szálfá,

34000 fméter fenyőfa lécz, 2800 darab kerítés oszlop tölgyfából.

A pályázati feltételek alapján készítenő és 1 koronás magyar bélyeggel ellátott ajánlatok f. év november 29-ik napjának déli 12 óráig nyújtandók be a debreczeni üzletvezetőség I. osztályánál, az 5% bánatpénz egy nappal előbb teendő le az üzletvezetőség gyűjtőpénztárában.

A részletes pályázati feltételek és méretjegyzékek mindegyik üzletvezetőségénél és kereskedelmi és iparkamaráknál megtekinthetők, alulírott üzletvezetőségétől díjtalanul megszerezhetők.

A 122291/96. számú általános és 14889/901. számú különleges szállítási feltételek, melyeknek határozmányai a szállításhoz érvényesek a magy. kir. államvasutak nyomtatványtárábanál (Budapest Andrassy-ut 73/75. sz. alatti) megszerzhetők, előbbinek ára 50 fillér, utobbié 30 fillér. Postán való szállítás esetére 20 filléres postai értékjegy is melléklendő.

Elkésve beadott, vagy táviratilag tett, valamint pótajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Kelt Debreczen, 1902. október 24.

Az üzletvezetőség.

(Mennyiséget nem díjaztatik.)

Eladásra ajánlom

100 drb. fiatal hizott

sertésemet

125—150 klg sulyban darabonként.

Minden ételsuly leszámítás nélkül **88 fillérért kilogrammonként** Zimánd-Ujfaluról.

Braun Ferencz,
vasuti vendéglős, Arad.

Telefon 137. sz.

Legjobb minőségű teljesen száraz I. oszt., 7 láb hosszú

tölgy szőlőkaró,

I. osztályu

bükk hasáb tűzifa, továbbá mindenféle tölgy vágott

és faragott épületfák

a legjutányosabb árakban kaphatók

Herskovitz Jg. és fiai

1804 cégnél

Aradon, Boros Béni-tér 11. zs.

Vámmentes szállítás!

Carl Gottlob Schuster jun.

nagy hangszergyár

Markneukirchen, 519.

(Szászország.) 1717

Alapított 1824. évben.

Hangszer katalogus ingyen.

Cserét engedélyez.

Számos elismerő okirat Ausztria-Magyarország minden részéből.

Kész

butor eladás!

Ajánlom a n. é. közönségnek **szolid kivitelű**

kész-butoraimat

és olyanokra megbízást készséggel elfogadok.

Varga József

asztalos-mester

Arad, Kápolna-utca 6. sz.

Telefon szám 485.

T. cz.

Van szerencsém nagyrabecsült rendelőimnek szíves tudomására adni, hogy folyó évi február hó 1-étől

a Templom-utca 3. sz. alatti **czipész-üzletemet**

feloszlattam, de iparomat továbbra lakásomon

Heim Domokos-utca 2 sz. alatt,

a Tokóli-téri Kishalmi-féle gőzfürdő mellett tolytatom.

Főtörökvésem oda irányul, hogy nagyrabecsült rendelőimet ezután is legnagyobb odaadással, szolid és pontos kiszolgálásban részesítsem, miért is az eddigi pártfogásért esedezem.

Magamat a n. é. közönség becses bizalmába ajánlva maradok

kiváló tisztelettel

Pakszián Sándorné,

czipész, Heim Domokos-utca 2. sz.

A pozsonyi kiállításon

arany éremmel

kitüntetett

„Weisenbacher“-féle

COGNACOT

ajánljuk a nagyérdemű közönség szíves figyelmébe, mint valódi és tiszta

borpárlatot,

s kérjük össze nem téveszteni ama sok, csak hideg, keverés uton készült árukkal.

Hankus és Cservenyák

tulajdonosok,

Salgó-Tarjánban.

Főraktár Arad és vidékén: **Karátsonyi Antal** urnál, ugyszintén kapható: **Daimel Lajos** urnál.

1681

Szállítható

izzó

harisnyák

(Auerhálók nem szabadalmi kihágás.)

Azonnal használhatók s minden égre alkalmazhatók.

25 darab 6 frt, 50 drb 11 frt, 100 darab 20 frt

bérmentesen házhoz szállítva, jótállás mellett, utánvétellel, 2021

Glühstrumpf-Fabrik „BRILLANT“
Berlin, Linkstrasse 27g.

Képes árjegyzék bérmentve ingyen.

Egy jó házból való,

szolid magaviseletű

polgár leány

pénztárnoknőnek

felvétetik.

Ajánlatok bizonyítványok csatolásával alanti címre kéretnek.

Déva, 1902. évi november hó 20-án.

Steiner Ferencz,

2135 nagykereskedő.

Magy. kir. államvasutak.

156638—1902. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága az 1903. évben esetleg az 1904. és 1905. évben szükséges különféle lámpabelek szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Azivenként egy koronás okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1902. évi december hó 10-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag-és leltárbeszerzési szakosztályánál benyújtandók, vagy postán oda beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag egy évi értékének 5%-a legkésőbb 1902. évi december hó 9-én déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

Szállításra nézve mérvadók és kötelezők a 122291—96. sz. általános szállítási és a lámpabelekre vonatkozó 40322—92. sz. különleges feltételek.

A pályázatra, valamint a szállításra vonatkozó egyéb részletes módozatok az ajánlati felhívásban foglaltaknak, mely az igazgatóság anyag-és leltárbeszerzési szakosztályánál, valamint az üzletvezetőségeknél és a hazai kereskedelmi és iparkamaráknál betekinthező.

Ezen ajánlati felhívás az ajánlati mintával együtt az ajánlatot tenni szándékozókknak a fentnevezett anyag-és leltárbeszerzési szakosztály által ingyen adatik ki, vagy kívánságára postán megküldetik.

Budapest, 1902. évi november hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomat nem dijaztatik.)

Nep- és házi gyógyszer

Gyors és biztos segílyt nyújt

FELLER-féle szenedőknek és betegeknek

ELSA-FLUID.

Ezerszer kipróbált kitűnő **növény-esszencia-fluid**, „Elsa“ védjeggyel, mely csodás hatással segít és gyógyít a legtöbb betegségnek.

Feller-féle Elsa-Fluid mint azt 13,965 elismerő levél igazolja, kipróbált szer fejfájás, fulzugas, idegfájdalom, reszketés, gyengeség, bágyadság, fogfájás, elkerülése végett, eltávolított rossz szájíz, erősíti a foghúst. Biztosan gyógyít hűlés vagy légvonal által tamadt izomfájdalmat, oldalszurást és szaggatást, köszvénnyel, reumát, csúzt, kéz-és lábmevedést, sárgalázt és szemgyöngeséget, felülmúlhatatlan szédülési rohamnál, hurutnál, köhögésnél, rekedtségnél, láznál, izzadásnál, új és régi gyomorhajóknál, étvágytalanságnál, ájúlózasoknál, kólikánál, gyomoromlás és gúrosoknál, szívdobogás és sok más bajoknál. — A hálás pacziensek saját tapasztalatból írják, hogy a

oly bajoknál is biztosan segít, melyek a használati utasításban nincsenek megemlítve. Nehéz esetekben orvosi tanács veendő igénybe a Feller-féle Elsa-Fluid mikénti használata miatt, mert számos orvos, ki e szert beteginél megpróbálta, azt a legmelegebben ajánlja.

csak az, mely minden üveghez mellékelte használati utasításon FELLER nevet viseli és melynek üvegje a fönt látható **ELSA** védjeggyel van ellátva és semmiféle más fluiddal össze nem tévesztendő. tanácsos tehát határozottan FELLER-féle Elsa-Fluidot kérni. Óvakodjunk utánzatoktól.

„Elsa“ védjeggyel a berlini londoni, marseillei, nizzai, római és párisi kiállításokon arany-és ezüst érmekkel és elismerő oklevelekkel lett kitüntetve.

Á r a k :	12 üveg vagy 6 duplaüveg ... 5 kor. — 6H.	Elsa-Fluidhoz legjobban ajánlhatók hashajtószerek minden gyomorbetegséghez Feller-féle Rhebarbara Elsa-Fluidok. Egy tekeres (6 skatulya) 4 kor.
12 üvegnek kevesebb postán nem szállítható.	24 12 8 .. 60 ..	
A ki másodszer rendel, minden 12 üveghez 1 üveget legyen kap!	36 18 12 .. 40 ..	
	48 24 16	
	60 30 20	

Bérmentre és ingyen csomagolással küld utánvétellel vagy a pénz előzetes beklítése után az egyedüli készítő:

FELLER V. JENŐ gyógyszerháza **STUBICZA** Templom-utca 91. sz. (Zágrábmege.)

Ő cs. és k. fensége Bourbon Fülöp herceg udvari szállítója. 2045

Főraktárak | **Török József** gyógyszerháza, Király-utca 12. szám.
Budapesten | **Dr. Egger „Nádor“** gyógyszerháza, Váci-körút 17. szám.
Zoltán Béla gyógyszerháza, Szabadság-ter és Sétány-utca sarkán.

Számtalan elismerő-s köszönő-levél, melyeknek eredetije mindenki által megtekinthető.

XX Egy családnál se hiányozzék e páratlan szer! **XX**

Aradon kapható: **Gutori Földes Kelemen** és **Tábor Gyula** gyógyszerházaiban.

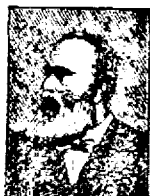
Kitüntetve. Alapítva 1879-ben.

A legszebb, legalkalmasabb és legötletesebb

karácsonyi ajándék

egy életnagyságu arczkép, mert örök becse van és egyszersmind szobadiszüül, továbbá előnyös nász-, névnap, születésnap, vagy egyéb alkalmi és ünnepi ajándéku szolgál, de ugy is mint örökös emlék (különösen megholtakra) fölötte alkalmas. Ezeket az arczképeket bármilyen beküldött fénykép után a legfinomabb kivitelben készítem el. Nagysága 40:50 cm., ára 3 frt.

Hü hasonlatosságáért és tartosságáért kezeskedem.

A fényképet sértületlen állapotban küldöm vissza. A képet 10 nap alatt elkészítem. (Karácsonyi ajándéku szánt képeket tessék minél előbb megrendelni.)

Bodascher Szigrid kitüntetett arczképfestészeti műintézete
Bécs. II., Praterstrasse 61.

A legjobb arcz-szépítőszert a SERAIL-ARCZKENOCS,

mely az arczot tisztítja, fehériti és bársonypuhává teszi.

Egy tégely ára 1 kor. 40 fill.

Egy kis tégely ára 70 fillér.

Minden ártalmas alkatrész nélkül!

Serail-szappan / kitűnő toilett szappanok
Epe-szappan / a keüdes használatához.
Serail-creme. Nappali használatra.

Serail-pouder. Kiváló finom arczpor három színben, fehér, rózsaszín és creme. Egy doboz ára 1 korona. Serail-szajviz. A legjobb szajviz.

A volt szintársulat tagja, a kiváló szépségü Menszáros Margit a következőleg nyilatkozott a Serail-készítményekről:

Igen tisztelt gyógyszerész ur!

Használva az ön által készített Serail pipere-különlegességeket, teljes meggyőződéssel nyilatkozatom ki, hogy azok bőrpoló és bőrfinomító hatásukat illetőleg, a legkényesebb igényeknek is megfelelnek, és a hasonló készítmények közül méltán foglalják el az első helyet.

Fogadja legnagyobb elismerésem s meglegédesem mellett, szívélyes üdvözlétem.

Arad, 1902. márcz. 29.

Menszáros Margit.

Csalhatatlan szer nátha ellen.

Bármilyen náthát 1 nap alatt meggyógyít. Hatása biztos és meglepő. Használata kellemes.

Kapható egyedül csak a Rozsnyay gyógytárban.

Pilulae solventes Rozsnyay hashajtó labdacok.

Biztos hatású, csikarást nem okozó labdacok. — Egy doboz ára 80 fillér.

Kapható a készítőnél: ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszerháznál, Aradon, Szabadság-tér, valamint minden más gyógyszerháznál.

Nagyszabeni Földhitelintézet.

A legelőnyösebb feltételek mellett engedélyezünk jelzálogkölcsönöket

30%, 38, 40% és 50 évi visszafizetésre (amortisációra) fél éves részletekben, melyekben egy a kamat, mint a tőke törlesztése befoglaltatik.

A kölcsönök készpénzben a záloglevelek teljes névértékben fizettetnek ki.

A kölcsönök közvetítését eszközül megbízottunk

Szücs F. Vilmos Aradon,

ki is mindennemű felvilágosítással szolgál.

Nagyszabeni Földhitelintézet.

Hivatkozva a fenti hirdetésre, kérem a t. jelzálog kölcsönt kereső közönséget, hogy ugy mint eddig, továbbra is bizalommal forduljon ügyeivel hozzám, elvem mindenkor a közönség szolid kiszolgálása volt s marad is

A bekebelezési költségeket kívánatra előlegezem, díjazásom utólagos.

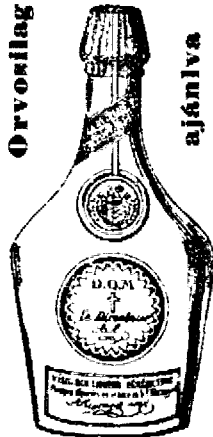
Tisztelettel

SZÜCS F. VILMOS

Ingatlan és földhitel kölcsönintézet

1496

Arad, Boros Beni-tér 22. sz. (Spielmann-ház) I. emelet.

BÉNÉDICTINE

A legkitűnőbb valamennyi likörök között.

Vigyázzunk mindig arra, hogy az üvegek alján található négyszögletes cimkén az itt látható vezérigazgató aláírása legyen.

A. Grandjean

A „Bénédictine” szó Ausztria-Magyarországon védve van, sőt az ehhez hasonló, összetévesztésre alkalmas nevek is törvényellensek. 2146

Házalóktól és utánzatoktól óvakodjunk.

Aradon kapható Éles Ármán, Fejér Gyula és Matzky Károly uraknál.

HANS HOTTENROTH, General-Agent. HAMBURG.

Értesítés!

Van szerencsénk a nagyérdemü közönség szives tudomására jutani, hogy Krausz Elemér és Társai törvénytörvényesen bejegyzett cég alatt: üzletünket Andrassy-tér 20. számú házba (Fischer Elíz-palota) helyeztük át. Üzletünk droguák, vegyszerek, francia és angol illat és piperó, valamint háztartási cikkek nagybani és kicsinybeni elárusításával foglalkozik. Midőn a nagyérdemü közönség szives párfogatást kérjük, biztosítjuk, hogy mindankor a legmegbízhatóbb, legkifogástalanabb árukkal fogunk szolgálni. Nem kiméltünk sem időt, sem áldozatot és a legelőkelőbb gyárakkal léptünk direct összeköttetésbe, azon kellemes helyzetbe vagyunk tehát, hogy a legmesszebb menő igényeket is kielégíthetjük.

Ajánlunk a téli időnyre: kiváló finom minőségü theát, rumot, cognacot, liqueröket és házi készítésre legkiválóbb minőségü francia liquer essenciákat, stb.

Kitűnő tisztelettel

Krausz Elemér és Társai,

2 50

drogua-nagykereskedés.

Barna kőszén

a legolcsóbb

tüzelő és fütési anyag

házi és üzemczélokra.

1 Waggon (10.000 kgot) az aradi állomásra bérmentve szállítva ajánl

VARGICS INRE

kőszénbánya tulajdonos

2134

Szinérszeg, Temesmegye.

A XX-ik század csodája!!!

VILLAMOS ZSEBLÁMPA.

Elegendő a gombot megnyomni, hogy vakító fényt éraszson. Világít esőben, viharban. Zsebben kényelmesen hordható. — Megvilágít lépcsőket, folyosókat, utcát.

Istállóknban, széna-padráson, szesz- és petroleum-raktárakban tűzveszély nélkül használható.

— Csendörök és éjjeli örök vezetőjel —

Több ezerszer használható és na idővel kiég, gyermek által kezeihez uj telep 75 krajczárért kapható.

Ára felső gombnyomással 5 korona, oldalnyomással 6 korona.

Utánvét mellett küldi:

2142

ELEK SIMON, Budapest, I. Alagut-utca I. sz.

Aradon,
Varjassy József-u. 14. sz. a.
ház
1903. február hó 1-étől,
bérbeadandó.

Ezen ház az egész kerttel
vagy annak egy részével

eladó is.

Bővebbet Hruzek Bélánál Uj-
Aradon, Fő-utca 11. 2147

Árverési hirdetés.

A baraczkai állami szőlőtelep gazdasága felesleges terménykészletének eladására árverést nyitok.

Az árverés folyó évi november hó 27-én d. e. 9 órakor magán a baraczkai telepen (vasuti állomás Paulis) tartatik meg.

Az árverés tárgyát mintegy 2800 kgr. I. osztályu köles, 140 kgr. köles rostaalj, 132 Mm. köles szalma, 125 Mm. tavalyi luczerna széna, 115 Mm. idei gypszena és 2000 kéve tengeri szár képezi s annak vételére 10% bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatok is tehetők.

A csáti és baraczkai állami szőlő-
telepek igazgatósága Aradon.

2078

Fatelep

Kossuth-utca sarkán
(6-temető előtt)

69. Telefon 69.

Van szerencsém a t. cz. közönséget
értesíteni, hogy fatelepepen

**butor, asztalos, bogár, szer-
szám és tűzfát, u. m. :**

dió, szil, tölgy, körte, cseresznye, körle
jávör, nyár, hárs, bükk, platán, gyertyán,
vörösfenyő, palló és deszkákban

bognárfákat

körle, tölgy, szil, bükk, talp és küllő bükk
és nyírfarudak, hükkhasítvány, faragott és
faragatlan löcsfákat,

szerszámfákat,

gabona, süto és péklapat, favilla, kapa,
kazanyel, talicska, seprő, kosár, kocsiol-
dal kas, ökrő járom és tétra.

**Hasított tiszta tölgy szállókaró,
donga védabroncsot**

állandóan nagy választékban raktáron
tartok. Jutányos ár, pontos kiszolgálásról
a t. közönséget biztosítva

Tisztelettel

Aufricht Miksa,

fakereskedő.

Szerszám és tűzifa telep Kossuth utca
sarkán (6-temető előtt.) 2104

Feltűnő újdonság!
DELICE || Minden hirdetés felesleges, a dohányzó
egyszer veszi és többé mást nem szívhat.
legjobb valódi francia
SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

3 nap alatt meggyógyul

a **hugyesófolys** — ha több éves is — szá-
badalmazott tanálmányom által, mely több
évi orvosi gyakorlatban kipróbálva, a bé-
csi közórházban s a párisi Hopital-Mydi-
ben vérbajbetegségek osztályán általános
használatban van. Tehetetlenség és éjjeli
mágnómlés meggyógyítására is feltétlenül
biztos. Árend. foglalkozás változtatás nél-
kül otthon titokban használható. Haszná-
lati utasítással 10 frt. utánvétellel, vagy az
összeg előre kiüldése mellett.

Dr. Tóth Ödön 1653

Budapest, VIII. József-körut 53.

Telefon 436.

Ajánlják dusan felszerelt raktá-
rukat

öntött-vas kályhákban

és tüzhelyekben

Pöhm és Gedeon

vaskereskedése 76

Arad, Eötvös-utca és Szabadság-tér sarkán.

Az **Andrássy-tér 9. számú**
házamban

egy nagy
bolti helyiség,

az avval összefüggő udvari és
emeleti helyiségekkel, melyek
raktár, műhely vagy lakásnak
használhatók,

azonnal kiadóok.

Bővebb felvilágosítással le-
vélbeli felszólításra szolgálók:
Dr. Szilágyi Ede, Budapest, IV.
Váci-utca 36. 2070

KRIEGLER ADOLF

mű-órás és ékszerész

Arad, Andrássy-tér 18. szám, (Löcs-ház) Záray delikatesz üzlete mellett.

Van szerencsém Arad és vidéke nagybecsült közönsé-
gének tudtára hozni, hogy Krieglér D. budapesti arany, ezüst és
ékszerárugyáros Aradon fióküzletet nyitott és saját készítményű
áruit, melyek a legizlesebb és legújabb kivitelűek gyári árak-
ban árusítom. Az összes arany és ezüst áruim a magyar kir.
fémjelző hivatalból fémjelvezve vannak.

A **Krieglér D.-féle arany, ezüst és ékszerárugyár** 35
éve áll fenn és számtalan éremmel lett kitüntetve.

Egyszersmind értesítem a n. b. közönséget, hogy elvállalok
mindennemű órajavitásokat és legnehezebb különlegességű
munkákat úgy órákban, mint aranyemű munkákban. Nálam vá-
sárolt vagy javított órákért 3 évi jótállást eszközölök.

Becsés pártfogását kérve 2133

alázatos tisztelettel

Krieglér Adolf,

chronometer mű-órás és ékszerész

Arad, Andrássy-tér 18., Löcs-ház.

MINDEN HOLGYNEK SZÜKSÉGES ARCZBÖRE MEGVÉDÉSÉRE A FÖLDES-FÉLE MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kitűnő összeállítású és most már az egész művelt világban el-
terjedt készítmény nem zsíros kenőcs, hanem a bőr által azonnal fel-
szívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú
ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszüntet szepit
májfoltot, bőratkát (mitesser) és minden arcztisztatlanságot. Masszazs-
hoz használva eltüntet redőket, himlőhelyet stb.

Ugyis azon készítmények valódiak, a melyek czimeres védjeggyel vannak lezárva.

Hamisítványoktól tessék óvakodni!

Egy tégely ára 1 korona. 1736

Margit szappan 70 fillér. Margit powder 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszerárakban és drogueriában.

Apátfalván: Tar Imre, Bányaván: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenő: Pintér Fe-
rencz, Bóros-Sebesen: Zauger Gyula, Berzová: Székely Sándor, Cs. Apácán: Benomi
Antal, Cs. Pálóán: Nagy Albert, Csorvá: Berkes Armin, Elekán: Ifj. Pekker István,
Földékon: Bóros Károly, Glogovázon: T. Zombory János, Gurahonczon: Molnár István,
Gyóron: Mésznyk Dániel, Kis-Jenő: T. Zombory György, Kevermésen: Schögl Pál, Kun-
ágótan: Fejes Lajos, Kertészen: Hackenberger László, Medgyesgyházán: Kelecsényi
Ferencz, Mező-Kovácsbázán: Szabady Viktor, M.-Radnán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halmá-
gyon: Manzeros Adam, Nagy-Zerindén: Vály Géza, Ó-Pécskán: Rokszin János, Pankotán:
Póseviz Gusztáv, Pityaróson: Szabados József, Széknyáron: Fromm D. Traugott, Si-
mándon: Csiky Lukács, Soborszában: Károlyi Kalmán, Szemlakon: Harszler Sándor,
Taucson: Kuntz János, és Uj-Aradon: Teraajó Géza urak gyógyszerárakban.

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmány orvosságot, mely
az elvesztett erőt újra meghozza.
Próbacsomagot s egy száz oldalas köny-
vet postán, jól becsomagolva, ingyen
kapják mindazok, a kik érte irnak.
Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvos-
ság, mely megmentett ezreket, a kik
fiatalkori kihágások folytán nemi baj-
okban, szifiliszben, valamint elveszi-
tett férfierőben szenvednek. Ez okból
elhatározta az intézet, hogy egy in-
gyen csomag orvosságot magyarázó
könyvvel együtt mindenkinek ingyen
küld. Ezzel a házi orvossággal a baj
otthon gyógyítható, s mindazok, a kik
a fiatalkori kihágásokból származó ne-
mi bajokban, szellemi elgyöngülésben,
vagy krónikus bajokban szenvednek,
otthon gyógyíthatják magukat. Ez a
gyógyszer közvetlenül azokra a szer-
vekre hat, a hol a megerősödés szük-
séges csodálatos eredménnyel gyó-
gyítja az évek óta tartó betegségeket.
Óreg, fiatal egyaránt irhat a Staat
Medical Istitutnak az alant jelzett
czimre, a honnan a csomagot rögtön
küldik. Az intézet leginkább azokat
akarja megmenteni, a kik kezelés
széljából az otthonukat nem hagyhat-
ják el. A próbacsomag megmutatja,
hogy mily könnyen gyógyíthatók eb-
ből a rettenetes bajból otthon. Az in-
tézet kivétel nem tesz. Mindenki ir-
hat érte bárholon magyarul, mire
titoktartás mellett postafordultáva egy
ingyen csomag orvosságot kap ma-
gyarázó könyvvel együtt. Irjon még
ma. A csomag oly szépen be van cso-
magolva, hogy a tartalmát senki sem
fogja megtudni. A levelet így kell
ezimezni: State Medical Institute 49,
Elektron Building, Fort Wayne, Ind
Amerika. A levelek mindig bérmenté-
ntendők 1570

APRÓ HIRDETÉSEK.

Felvidágosításokat teljesen ingyen ad a kiadóhivatal:
József főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

Tudakozódásnál kerjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Hirdetések felvetetnek a kiadóhivatalban:
József főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

azon rovásban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cselédek kereső vagy cselédnek ajánkozó apró hirdetés 20 szög 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárultó helyein.

Apró hirdetésekre szolgáló levelezőlapok kaphatók Aradon:
Révész Nándor
könyvkereskedésében, Szabadság-tér és Forray-utca sarok.
Ifj. Klein Mór
könyvkereskedésében, Atzél Péter-utca.
Kerpel Izsó
könyvkereskedésében, Andrássy-tér.
Kubina Béláné
papírkereskedésében, Hunyadi-utca.
Keppich Zsigmond
papírkereskedésében, Andrássy-tér.
Ozv. Hammerschlag L.-né
dohánytőzsdéjében, Andrássy-tér.
Lészay Sándor
dohánytőzsdéjében, Andrássy-tér.
Kis tőzsdében
Templom-utca.
Kohn László
Waggongyárban.
Hoffmann József
fűszerkereskedésében, Forray-utca.
Bauer Gyula
dohánytőzsdéjében, Andrássy-tér.

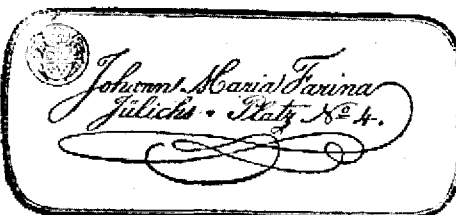
Nagy jégverem kiadó.
Bővebbet Deutsch Bernátnál, Hermann-udvar 14. 2128

Egy elegáns garcon lakás
parkett és gázvilágítással, azonnal kiadó. Varjassy József-utca 14. szám. 2125

Jutányos áron
adok zongoraórákat kitünő módszer szerint. Varjassy József utca 14. sz. 2124

500 forintot fizetnek annak, aki **Bartilla** fogvizének használatát mellett, üvege 35 kr. valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlök. (Csomagolásért külön 10 kr.) **Bartilla A. örökösai**, (E. Winkler) **Wien**, 19/1 Sommer-gasse 1. Kapható Aradon: **Ring Lajos** Asztalos Sándor-utca 1. sz. G. **Földes Kelemen**, Deák Ferenc-utca 11. sz. gyógyszerárakban. — Kerjük mindenütt határozottan **Bartilla-féle** fogvizet. Hamisítványok feljelentői 161 díjaztatnak. 551

Valódi kölni vizem
a föld minden részén ismeretes az aluli törvényesen bejegyzett védjegy alatt:

Köln, Johann Maria Farina
Jülich'splatz No. 4.
Udvari szállítója 6 felsége I. Ferencz Józsefnek, Ausztria császárnak és Magyarország királyának, továbbá több császári és királyi udvaroknak. 1805

Egy jó erkölcsű fiu
teljes ellátással tanulniak felvétetik ifj. Weisz Mór fűszerkereskedésében. 2142

Erdélyi mokány ló,
jó háttas, kocsiba jár egyesbe, 8 éves, eladó Fácán-utca 6 szám. Ugyanott egy jó karban lévő stráf-kocsi eladó. 2141

„Hiteltudósító“
keresk. értesítő iroda
Aradon, Deák Ferenc-utca, Földes-palota.
Tulajdonos: **HEHS VILMOS.**
Feltétlenül megbízható értesítéseket ad: kereskedőkről, iparosokról stb. stb.
Prospectus rendelkezésre.

Harczi kanári madarak,
nemes, élénk, mely- és csegettűhanguak, fűtüllök és turbekolók, nappal és fény mellett énekelők darabja 6, 8, 10, 12, 15 korona. Füzetes leírás a nevelésről és ápolásról 25 fillér, megrendelésnél ingyen. Szétküldés utánvétel mellett. Az élelben maradásért a megérkezésig iótállás vállaltatik. **Förster L. madárkivitel** üzlet, Chemnitz Sa. 2074

Jemm E. szer
rég elismert **köhögés és rekedtség** ellen.
Mell-Czukorkák
Engedélyezve 19. 4. 02. sz. 75066. helytartósági határozattal.
Egy csomag 50 fillér.
Kapható Aradon: Földes Kelemen, Hajós Árpád és Rozsnyay Mátyás urak gyógyszerárakban. 2119

4 pár cipő csak 2 frt 50 kr.
nevetséges árért kapható óriási mennyiségben történt bevásárlás folytán. 1 pár uri és 1 pár női barna fűzős cipő legújabb divatu, szegezett talpakkal; továbbá 1 pár uri- és 1 pár női divatcipő zsinórtalattal, elegáns és könnyű.
Mind a 4 pár csak 2 forint 50 kr.
Megrendeléseknél elég a cipő hosszúságát megadni, utánvétellel küldi
Bravmann cipő export üzlete
Krakau, Postfach 77. 2151
Meg nem felelő kicseréltetik.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy **Aradon kárpitos és diszítő-üzletet nyitottam.**

Több éven át Budapest, Bécs, Berlin, Brüsszel és Párisban elsőrendű műtermekben dolgoztam, úgy, hogy azon kellemes helyzetben vagyok t. cz. rendelőimnek legkényesebb igényeinek is megtefelejek. Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig a legjutányosabb árak mellett. Elvállalok olcsón **lakásberendezéseket** helyben és vidéken. Költözködések alkalmával butorcsomagolást, ugyszintén használt kárpitozott butorok újra áthuzását gyorsan és olcsón eszközölk.

Egy jó házból való fiut tanulól felveszek. Tisztelettel
Reiner J. Gyula
kárpitos és diszítő 1818
Thököly-tér 6/a. szám (Prolich-ház.)

Ebéd és vacsorát
esetleg teljes ellátást kaphat 1—2 fiatal ember intelligens családnál. Czim a kiadóhivatalban. 2068

Kerestetik
egy ügyes pénztárnoknő, ki az irodai teendőkből némi jártassággal bír. — Czim a kiadóhivatalban. 2030

Használt,
jó karban lévő pedál czimbalom megvételre kerestetik. — Czim Rechnitz Miksa, Kladova, posta Ménes. 2129

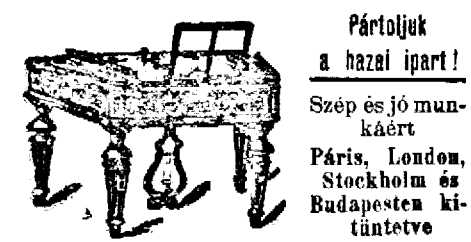
Epilepsia.
Aki epilepsiában, ideges görcsökben, vagy egyéb idegbetegségben szenved, kérjen az erre vonatkozó könyvecskét, amely ingyen és bérmentve kapható: **Schwann-Apotheke, Frankfurt a/M. 1999**

Czimek
bármely ország- és szakmából, ajánlatok szétküldése és üzleti összeköttetések létesítése czéjéből (postadíj jótállásával) **Rosenzweig József és fiai Nemzetközi Czimirodájában** Budapest, V., Nádor-utca 13. sz. 1670
Prospektus bérmentve.

Eredeti H-patkók!
Mindig éles! Félrelépés kizárva!
Figyelmeztetés.
A H-patkók előnye az, hogy egy kiváló minőségű acélanyagból készülnek, amelyet kizárólag csakis mi használunk. Hogy magunkat károktól megóvjuk, utasítsunk minden utaztatott vissza és a vásárlásnál határozottan kerjünk 2145
Eredeti H-patkókat ezen gyári jeggyel
Leonhardt & Co.
Berlin-Schöneberg.
Vezérképviselők Ausztria-Magyarország részére: **Kaszab & Breuer, Budapest VI.**

Zálogcédlőket,
tört aranyat, ezüstöt és ékszer-tárgyakat készpénz fizetés mellett a legmagasabb árban vesz
DEUTSCH IZIDOR
órás és ékszerész
ARAD, TEMPLOM-UTCZA
Minorita-palota.
Alkalmi vételek folytán legolcsóbb bevásárlási forrás!
Arad legnagyobb óra és ékszer-raktára. 1746
TELEFON 438.

Brassay Testvérek
Arad.
Ajánlják divatos **rövid fűzőiket,**
ugyszintén **mérték utáni megrendelések**
6 óra alatt készülnek. 1910
Kérjük a becses hölgyközö séget látogatásával megtisztelni.

Varju Béla
cs. és kir. szab. műhangszer-ipar telepe
Budapest, VIII., József-körút 20. sz.
A székely-tóváros valamint több zenekar és tüzoltótestület szállítója.
Saját készítményű hangszerek, u. m.:
frtől frtől
iskola-hegedűk 5 15 Trombiták . . . 4 70
Kijátszott régi hegedűk . . . 20 1000 Harmónikák . . . 3 80
Fuvolák . . . 3 80 Ariatenok . . . 14 35
Intóna 6 kótalappal 12, valamint mindennemű pengető, vonó és fuvó-hangszerekben.
Czimbalmok,
45 forinttól 300 forintig, hat évi jótállás mellett.
Bármilyen hangszerek javítása.
Olcsó árak. Pontos munka. Árjegyzék ingyen és bérmentve. 1764

Gurahoncz
portlandcemento
egyedüli magyar gyártmány, mely a magyar mérnök- és építész-egylet által megszabott normálakat 60—70 százalékkal felülmúlja, rendkívül finom őrlésben, kis és nagy mennyiségben, gyári áron kapható
Kriszta János Arad, nagyvárad-ut 12. és
Az Arad-csanádi Egyesült Vasutak szertáránál
Arad állomás mellett.
Megrendeléseket az Arad-csanádi Egyesült Vasutak központi irodája is előgád és a cementet kívánatra házhoz szállítja. 1849

Villanyos házi csengő
bevezetést,
Villanyos házi csengő
javítást,
Villanyos csengő
évi jókarban tartást,
Házi telephon
szerelést szakszerűen és jutányosan készít 1738
Kalmár József
villanyműszerész, kerékpár és varrogépraktár és javító műhelye
ARAD, Salacz-utca 2.

NEUMANN M.

férfi-, fiu- és gyermek-ruha telepe

ARADON,

Andrássy-tér, a Fehér Kereszttel szemben.

csász. és kir. udvari szállító

Dusan felszerelt raktár az elősmert legjobb minőségű készárúban. 1502**Mérték szerinti megrendelések kifogástalan kivitelben készítettnek.**

Szabott árak.

Alapított 1845.

Telefon szám 457.

Szabott árak.

C Z I P Ö K**Az Elegáns****Uri Közönség Részére**

Kifogástalan Minőségben Kaphatók

PORTER VILMOS**Nagy Áruházában**

2149

Aradon, a Szabadság-téren.**STERN M. A.**

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos

női-felöltő áruháza.

Nagy választék a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig.**Ujdonságok naponta érkeznek.** 2002**ALAPITTATOTT 1875.****TELEFON 238.**